

Novi tečaj dinarja del stabilizacijskega programa

Vest, da je zvezni izvršni svet na sobotni seji pod predsedstvom Mitje Ribičiča določil novo pariteto dinarja, ki znaša od 24. januarja 15 dinarjev za 1 ameriški (ZDA) dolar, pravzaprav pri nas ni nikogar preveč presenetila. Ze dlje časa je bilo namreč znano, da je nastal precejšen razkorak med porastom cen v državi in cen v tujini. To pa je vse bolj povečevalo primanjkljaj v naši plačilni bilanci. Da bi se okrepila konkurenčna sposobnost našega gospodarstva, povečala zunanjetrgovinska menjava naše države in da bi se uravnovesila plačilna bilanca s tujino, je bil ta ukrep, s katerim je bil dinar devalviran za 16,67 odstotka, nujen. Hkrati pa ukrep pomeni del uresničevanja našega stabilizacijskega programa. Zdej bo namreč treba pospešiti delo tudi pri uveljavljanju drugih ukrepov, posebno pri sprejemanju sistemskih razrešitev, srednjeročnem programu razvoja dežele in programu konvertibilnosti dinarja, da bi tako z bistvenimi spremembami dosledneje uresničevali reformo.

V dokaj kratkem obdobju je to pri nas že tretja devalvacija. Prva je bila 1. januarja 1952. Tej je 1. januarja 1961 sledila tako imenovana neuradna devalvacija, ob kateri pa ni bila določena nova pariteta v zlatu, marveč sta Jugoslavija in mednarodni monetarni sklad določila teden obračunski tečaj 1 dolar je 750 dinarjev. Dejansko pa se je takrat uradna vrednost dinarja, izražena v tujih valutah, znižala za 60 odstotkov. Tej je julija 1965 sledila nova devalvacija (1 dolar je 1250 dinarjev) in po nekaj več kot petih letih je sedaj tu še ena devalvacija.

Sedanja devalvacija je podobna prej omenjenima. Seveda pa je razlika v tem, da je naše gospodarstvo danes mnogo bolj razvito kot takrat. Dejstvo pa je tudi, da je bila ta devalvacija že ob samem začetku vgrajena v stabilizacijski program. In prav zato velja še enkrat opozoriti, da je sama devalvacija zelo kratkotrajna

ukrep, ki brez drugih ukrepov ne bi kaj prida pomenil. Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je izjavil, da se ta ukrep navezuje na vrsto drugih ukrepov. Dejal je, da »zvezni izvršni svet meni, da je v trenutku najpomembnejše kar najbolj ublažiti neugodne

posledice, ki jih povzroča vsaka devalvacija v gibanju življenjskih stroškov in s tem pri življenjskem standardu občanov, kakor tudi pri poslovnih stroških gospodarstva.« Poudaril je, da bo zvezni izvršni svet že na naslednjem (Nadalj. na 16. str.)

Nova tečajna lista

Narodna banka Jugoslavije je objavila novo tečajno listo. Ta velja od 24. januarja.

Država	Valuta	Enot	Dinarjev
ZDA	dolar	1	15.
Avstrija	šiling	100	57,6923
Francija	frank	100	270,0663
Italija	lira	100	2,40
ZR Nemčija	mirka	100	409,8360
Svica	frank	100	343,0374
Svedska	krona	100	289,9553
V. Britanija	funt	1	36.
Kanada	dolar	1	13,8750

Dušan Horjak - poslanec republiškega zbora

Nad 18 let stari prebivalci kranjske občine, ki imajo stalno bivališče na desnem bregu Save so v nedeljo na neposrednih nadomestnih volitvah volili poslanca republiškega zbora slovenske skupščine. Izmed treh možnih kandidatov, ki so bili lani imenovani na krajevnih kandidacijskih konferencah in jih je izvolila tudi občinska kandidacijska konferenca so se volivci v nedeljo odločili za Dušana Horjaka (rojena 1. 8. 1920), glavnega direktorja Tekstilindusa.

Od 7663 vpisanih volivcev na desnem bregu Save se je nedeljskih volitev udeležilo in glasovalo 5776 volivcev ali 75,4 odstotka. Neveljavnih glasovnic je bilo 286. Za posamezne kandidate za poslanca pa so volivci glasovali takole:

Dušan Horjak, glavni direktor Tekstilindusa je dobil 2919 ali 53,2 odstotka glasov, Franc Kuralt, zasebni kmetovalec iz Zabnice je dobil 1674 ali 30,5 odstotka glasov in

Janez Oblak, strokovni učitelj v šolskem centru Združenega podjetja Iskra Kranj 897 ali 16,3 odstotka glasov.

Tako so se volivci na desnem bregu Save v kranjski občini odločili, da bo prihodnji dve leti njihov poslanec Dušan Horjak.

Poglejmo še nekaj volilnih rezultatov: Od vpisanih volivcev jih ni glasovalo 1887 ali 24,6 odstotka, od tega pa je bilo 663 ali 8,6 odstotka opravičeno odsotnih. — Najboljša udeležba je bila v naslednjih krajih: na Planici je glasovalo 95,5 odstotka vpisanih volivcev, v Podblici 90,5 odstotka, v Besnici 89 odstotkov, v Pševem 90,1 odstotka, v Zabnici 88,7 odstotka in na Bregu 88,4 odstotka volivcev. Najslabša udeležba pa je bila v Mavčičah, kjer je glasovalo 59,2 odstotka vpisanih volivcev in na volišču Stražišče III, kjer je glasovalo 61 odstotkov vpisanih volivcev.

A. Z.

Stara pesem se ponavlja: sneg in zmrzal sta znova načela cesto Zabnica-Kranj, ki nemo zahteva, naj jo vendarle že obnovijo. Najbrž škilil čez občinsko mejo, na loško stran. — Foto: F. Perdan

4. stran

Slovenska zemlja je odprta za vsakogar

15. stran

Kaj je narobe v NK Triglav Kranj

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

KAMNIK

Nedavno je izvršni odbor občinske konference SZDL Kamnik razpravjal o pripravah na volilne konference krajevnih organizacij socialistične zveze. Na teh konferencah bodo pregledali dosedanje delo, s posebno pozornostjo pa pripravljajo poročila o dosedanjih krajevnih investicijah, ki so jih financirali iz sredstev samoprispevka. Obenem se bodo pomenili o bodočih načrtih, o referendumu za ponovno uvedbo samoprispevka, ki bo predvidoma aprila letos. To bo že tretji samoprispevek, kajti prvega so sprejeli že 1965. leta.

Značilno je, da bodo letos prvič delovne organizacije imevale svojega predstavnika v odbor socialistične zveze.

V mestu Kamnik bo socialistična zveza imela konferenco kot organ, po vaseh pa bodo še naprej odbori, volilno konferenco pa bodo sestavljali kot doslej vsi člani socialistične zveze.

J. V.

KRANJ

Predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar je za jutri popoldne sklical 23. skupno sejo obeh zborov občinske skupščine. Na dnevnem redu je najprej predvidena predhodna razprava o bilanci sredstev kranjske občine v letu 1971, takoj za tem pa bodo odborniki razpravljali in sklepali o stopnjah prispevka za otroško varstvo letos. Sedila bo po dnevnem redu razprava o spremembi odloka o prometnem davku od nepremičnin in pravic in o predlogu odloka o obveznem izločevanju sredstev v sklad skupne porabe in o kritju razlike v stanarini v letu 1971. Predvideno je tudi, da bosta oba zbora sklepala o podelitvi Prešernovih nagrad za leto 1971 in izrekla soglasje k potrditvi statuta Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj.

A. Z.

RADOVLJICA

Danes popoldne se bosta na 24. skupno sejo sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine. Na seji bo najprej posredovana informacija o predlogu komisije za vprašanja regionalnega prostorskega planiranja za določitev Julijskih Alp kot območja za posebne namene. Tej točki bodo sledile razprave in sklepanja o predlogu odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine za minulo leto, nadalje o dopolnitvi odloka o ustanovitvi sklada za financiranje potreb narodne obrambe, o predlogu odloka o stopnjah prispevkov za dnevno varstvo otrok in o predlogu odloka o obveznem izločanju sredstev za subvencioniranje stanarin v letu 1971. Po tem pa bosta oba zbora razpravljala o predlogu žirije za Prešernovo nagrado in o sklicanju zborov volivcev.

Jutri popoldne pa se bo na redno sejo sestala tudi občinska konferenca socialistične zveze. Člani konference bodo razpravljali o politični oceni vloge in organiziranosti socialistične zveze v ožji politični skupnosti in o dejavnosti socialistične zveze v občini v minulemu letu. Za tem pa bodo sklepali o dopolnitvi Pravil in drugih dokumentov v skladu s novim statutom Socialistične zveze Slovenije.

A. Z.

TRZIC

Priloge na ustanovitev temeljne kulturne skupnosti v občini Trzic potekajo že več kot pol leta. Zato iniciativnega odbora izid zakona ni presenetil. Pripravljen imajo že statut, ki ureja organizacijske oblike delovanja te samoupravne skupnosti, zato so se na zadnjih sejah posvetili vsebinskim vprašanjem. V tesni zvezi s tem pa so kadri. Večina aktivnih kulturnih delavcev v občini je obremenjena z družbenim delom na različnih področjih, zato ni lahko najti novih imen. Če pri dosedanjem razmišljanju o bodoči kulturni strukturi so ugotovili, da bo potrebno še dosti bolj vključiti vanjo predstavnike gospodarstva. Da je za vprašanja v zvezi s kulturno skupnostjo zanimanje v občini precejšnje, dokazuje tudi dejstvo da so o tem razpravljali tudi na drugih družbenopolitičnih forumih in da se iniciativni odbor posvetuje o posameznih vprašanjih tudi z drugimi kulturnimi in družbenimi delavci v občini.

-ok

Jeseniška žena skozi zgodovino

Na zadnji seji sekretariata konference za družbeno aktivnost žena na Jesenicah so se dogovorili, da bodo za letošnji 8. marec pripravili razstavo o vlogi jeseniške žene od prve svetovne vojne dalje do danes. Nekaj doku-

mentarnega gradiva bo prispeval domači muzej, praznične pa bodo s svojimi spomini in dokumenti dopolnile še živeče udeleženke medvojnih delavskih manifestacij, udeleženke NOB in povojne družbene delavke.

Srečanje
borcev
XIV. divizije

6. februarja letos bo v domu JLA v Ljubljani tradicionalno tovariško srečanje borcev in bork, nekdanjih članov XIV. divizije. Prijave naj interesi pošljejo najkasneje do 31. januarja, in sicer na naslov: Zdrženje zveze borcev NOV Ljubljana — Center, Komenskega 7, ali po telefonu na številko 316-081.

Politična šola
v Radovljici

V petek, 22. januarja, so začeli s predavanji na letošnji politični šoli I. stopnje, za katero se je prijavilo nad trideset mladih članov ZK iz raznih delovnih in krajevnih organizacij ZK. Program, ki ga je v sodelovanju s komisijo za ideološko-politično usposabljanje pri obč. komiteju ZK pripravila delavska univerza, obsega 13 tem in zaključno konferenco s testom. Predavanja bodo vsak torek in petek do začetka marca. Vsakemu predavanju bo sledila razprava, ki jo bo vodil predavatelj.

Slušatelji se bodo seznanili z vlogo družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in njenim programom, z odnosi med cerkvijo in družbo, z ekonomskim položajem in stabilizacijskimi ukrepi, spremembo političnega sistema, mednarodno situacijo in položajem naše manjšine v zamejstvu, z osnovami socialistične morale, samoupravnimi funkcijami družbenih skupnosti in vlogi ZK v pripravah za splošni ljudski odpor.

Po končani prvi stopnji se bo najbrž že v drugi polovici marca nadaljeval pouk na drugi stopnji, ki jo bodo obiskovali absolventi lanske letne in letošnje politične šole prve stopnje.

V drugi polovici januarja bo tudi po krajevnih organizacijah ZK in političnih aktivih v delovnih organizacijah več predavanj o družbenopolitičnih vprašanjih, ki so aktualna v sedanjem obdobju stabilizacijskih ukrepov in spremembe političnega sistema.

-ct

Na seji so se prav tako dogovorili, da bodo ob letošnjem dnevu prosvetnih delavcev pripravili za vse učitelje predavanje o javnem ocenjevanju in idejnosti pouka na šolah.

-jk

»Notranje
rezerve«
dijaškega doma

V internatu dijaškega doma v Kamniku stanuje, se uči in hrani 48 učencev, od tega je 21 učencev iz gimnazije in strokovnih šol ter 27 učencev, ki so v internatu, obiskujejo pa osnovno šolo. Učenci osnovnih šol, ki so v internatu v dijaškem domu, so iz kamniške, domžalske, ljubljanske, jeseniške in tolimnske občine. To so otroci iz nepopolnih družin, stroške za njih pa plačujejo socialne službe občin, nekateri pa so tudi samoplačniki (nekateri učenci dobivajo pokojnino po pokojnem očetu ali materi).

Ob splošni poplavi druginje pa moram zapisati, da so v tem domu res zmerne cene. Do septembra lani so učenci (oziroma socialne službe občin) za internat plačevali 250 din mesečno (hrana in stanovanje), v letošnjem letu pa plačujejo mesečno 280 din.

Ob takšnem številu učencev v internatu pa je bilo vprašljivo, če dom sploh lahko rentabilno posluje. Zato so poiskali »notranje rezerve«, kot je dejala upravnica doma Mala Drčar. V dijaškem domu so organizirali varstvo šolskih otrok. Ne samo, da so s tem rešili svoj problem, temveč so se tem rešili problem staršev, problem širšega družbenega pomena. Varstvo šolskih otrok so prevzeli pred dvema letoma in je v dijaškem domu sedaj poleg učencev, ki so v internatu, še 116 učencev kamniških osnovnih šol, ki so v dnev-

nem varstvu. Vsi ti učenci imajo malico in kosilo v domu (cena kosila znaša 5 din). V domu je zaposlenih 12 oseb, od tega 5 vzgojiteljev, šesti vzgojitelj pa bo nastopil službo februarja.

Dijaški doma ima organizirano varstvo otrok tudi med šolskimi počitnicami, in to od 5. do 14. ure. V varstvu so otroci od prvega do tretjega razreda osnovnih šol, katerih starši so zaposleni, mamice pa tako majhnih otrok ne morejo samih pustiti doma.

Lani so pred domom podrla staro leseno garažo in drvarnico, na tem prostoru pa bodo letos uredili park, ki bo pravzaprav igrišče za otroke.

Za varstvo šolskih otrok v Kamniku, Duplici in Smarci je dijaški dom doslej edina ustanova. Pomen ustanove je razumljiv, če povem, da je v domu 70 odstotkov otrok delavcev. Ni pa zgolj varstvo odina dobra stran urejenega skrbstva za otroke. Pedagoška služba Ljubljana je v poročilu med drugim zapisala:

»Ob koncu šolskega leta je 93 odstotkov učencev, ki so bili v dnevnem varstvu v dijaškem domu, izdelalo razred. Uspeh je rezultat izrednega osebnega angažiranja vodstva in vzgojnega kadra doma, urejenega vzgojnega režima in načrtnega, vsebinsko bogatega in metodično izdelanega vzgojnega dela...«

J. Vidic

Zanimivi rezultati

O tem, da je občinski sindikalni svet v Radovljici v zadnjih mesecih minulega leta poslal vsem večjim gospodarskim organizacijam v občini anketo o socialnem oziroma materialnem položaju delavcev, zaposlenih v teh podjetjih, smo lani nekaj že pisali. Pred dnevi pa so na občinskem sindikalnem svetu na podlagi poslanih odgovorov že izdelali nekatere analize. Rezultati so prav zanimivi. Oglejmo si nekatere.

Občinski sindikalni svet je anketiral 45 večjih gospodarskih organizacij v občini, vendar pa je na anketo odgovorilo le 33 organizacij, v katerih je zaposlenih 6230 delavcev ali 71,5 odstotka vseh zaposlenih v gospodarskih organizacijah v občini. Za

kljub posredovanju na anketi niso odgovorili v naslednjih gospodarskih organizacijah: Vezenine Bled, Iskra Otoče, Almira Radovljica, Modna oblačila Bohinjska Bistrica, Transportno podjetje Radovljica in še nekatere druge. V teh delovnih organizacijah pa je okrog 15% vseh zaposlenih delavcev v gospodarskih organizacijah v občini.

Analiza je pokazala, da v omenjenih 33 organizacijah namenijo poprečno 21,6 odstotka sredstev na sklade in 78,4 odstotka za osebne dohodke. Razmerje med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki znaša v teh organizacijah poprečno 1 proti 3,94. Zanimiv je tudi podatek, da je v teh organizacijah 347

Čez štiri leta prvi sadovi vložnega denarja

V okviru srednjeročnega plana predvideva jeseniška Železarna velike investicije. V ospredju je gradnja nove hladne valjarne, za katero tudi v tujini trdijo, da je upravičena in da se za njeno rentabilnost ni bati

Izhajamo iz besed glavnega direktorja jeseniške Železarne magistra Petra Kunca, ki je ob zadnjem zapletu z železničarji in ob razlaganju srednjeročnega razvojnega programa dejal, da načrtujejo proizvodnjo, ki bo resnično lahko zažvela ob stabilnejšem gospodarstvu, za katerega se borimo in za katerega upamo, da ga bomo končno le ustvarili. Osnova te proizvodnje bo dobro poslovanje, boljše, rentabilnejše in večja proizvodnja, kamor sodi

tudi ukinjanje tiste proizvodnje, ki ne prispeva k realizaciji, ter večja proizvodnja jekla in njegova predelava. Znano je namreč, da bomo že letos uvozili milijon ton jekla.

Kaj pomeni srednjeročni program slovenskih železarjev za jeseniško Železarno, enega od treh členov združenega podjetja. Jeseničani naj bi se tudi stopnja predelave, in sicer so v programu na prvem mestu vlečene žice, hladno valjani profili in trakovi, pločevina itd. Jeseniški železarji želijo to stopnjo finalizacije preseči in zato imajo v programu izdelovanje tapet, finih žic in podobno.

Programu primerna so tudi investicijska vlaganja v osnovna in obratna sredstva, ki naj bi 1975. leta dosegla 779 milijonov dinarjev, od tega bi po programu v osnovna sredstva vložili 542 milijonov dinarjev, v obratna sredstva pa 237 milijonov dinarjev. Če bo šlo brez večjih zapletov, bodo v osnovna sredstva že letos vložili 156 milijonov dinarjev, prihodnje leto 253 milijonov dinarjev, 1973. leta 115 milijonov dinarjev, 1974. leta pa 7 milijonov dinarjev. Te investicije bi namreč že 1975. leta rodile prve sadove. Vlaganja v obratna sredstva bo-

do ravno obratno in bodo največja 1974. in 1975. leta. Zanimivo pri tem pa je, da se zaposlenost bistveno ne bo povečala kljub velikim investicijam (v Železarni bo zaposlenih okrog 6000 delavcev), spremenila pa se bo kvaliteta sestava, saj bo precej več delavcev kvalificiranih, zaradi avtomatizacije pa bodo lahko zaposlili tudi več žensk.

Zapisali smo že, da je gradnja hladne valjarne na prvem mestu v srednjeročnem investicijskem programu. Nova valjarna pomeni tudi dokončno specializacijo Železarne in finalizacijo proizvodnje. Tovariš Kunc je med drugim dejal, da so bankam že poslali potrebno dokumentacijo in načrte. Valjarna bo po predračunih veljala 442 milijonov dinarjev, v njej pa bi bilo zaradi visoke avtomatizacije zaposlenih le 351 ljudi, stala pa naj bi na Belškem polju. Njena prednost je tudi v tem, ker bodo lahko vse surovine proizvedli doma, v Železarni.

Seveda tudi brez težav verjetno ne bo šlo. Glavne bodo zanesljivo naslednje: kje dobiti kredit za kredit in kako položiti obvezen polog. Dalje. Kako odplačevati inozemska posojila, in to v devizah, ker je retencijska kvota za izvoz železarne daleč premajhna.

Inozemski kreditor hrani denar, čeprav trpi zaradi obresti. Tega pa verjetno ne bi počenjal, če ne bi spoznal upravičenost gradnje hladne valjarne. J. Košnjek

Novost v kamniški tovarni

Usnjena konfekcija v tovarni usnja

»Vse izdelke usnjene konfekcije lahko prodamo na zahodni trg,« pravi direktor Stane Simšič

Lani se je delovni kolektiv Zavoda za zaposlovanje invalidnih oseb soglasno (100 odstotkov) izrekel za priključitev zavoda k tovarni usnja Kamnik. Od prvega januarja letos zavod že dela kot delovna enota tovarne usnja.

V Zavodu za zaposlovanje invalidnih oseb v Kamniku je bilo zaposleno le 20 oseb. Ze 12 let so izdelovali usnjeno konfekcijo. V zavodu so bili zaposleni le trije invalidi, zato so po zakonu odpadle vse olajšave, ki jih imajo sorodna podjetja.

Na naše vprašanje, kam se bo v prihodnje usmerila ta nova delovna enota, nam je tovariš Stane Simšič, direktor tovarne usnja, odgovoril: »Zavod za zaposlovanje invalidnih oseb je delal v mestu Kamnik v neprimernih prostorih in na starem strojnem parku. Ze čez nekaj me-

secev se bodo preselili v nove prostore v naši tovarni. Naša naloga je, da dvignemo kvaliteto in količino izdelkov usnjene konfekcije (usnjeni suknjiči, plašči ipd.). Upamo, da bomo že čez dva meseca dobili nove stroje iz uvoza.

Za zdaj smo v zavodu letno ustvarili nekaj preko 100 milijonov S din celotnega dohodka, po sprejetem načrtu pa bomo letos ta znesek podvojili. Usnjene konfekcije lahko prodamo na zahodni trg kolikor jo bomo izdelali. Ponudbe za večje količine imamo predvsem iz Nemčije in ZDA. Obrat konfekcije bomo povečali in uvedli serijsko proizvodnjo. Naš interes je, da naše izdelke oplemenitimo.

Po besedah direktorja Simšiča ima obrat usnjene konfekcije obetajočo prihodnost. J. Vidic

OBČINSKI ODBOR ZDRUŽENJA REZERVNIH VOJASKIH STARESIN Kranj

razglašajo prosto delovno mesto

PISARNISKE MOČI s 3 in polurno zaposlitvijo v dopoldanskem času za nedoločen čas.

Pogoji: končana nižja administrativna šola in znanje strojepisja. Rok za prijavo je 7 dni po objavi. Kandidati naj pošljejo prijave z življenjepisom in dokazilom o strokovni izobrazbi na naslov: Občinski odbor ZRVS Kranj, Trg revolucije 1, 6400 Kranj.

tati radovljiške ankete

takšnih delavcev, katerih mesečni osebni dohodek v lanskem šestih mesecih znašal manj kot 800 dinarjev, 27 za manj kot 7000 dinarjev. Vendar pa na občinskem sindikalnem svetu menijo, da bi bila ta številka precej večja, če bi na anketo odgovorile tudi prej omenjene organizacije.

Nadalje bi lahko rekli, da konce leta izplačani osebni dohodki zaposlenim glede na kadrovske sestav. Ti so znašali pri nekvalificiranih 964 novih dinarjev, pri polkvalificiranih 1055, pri kvalificiranih 1357, pri visoko kvalificiranih 1768, pri uslužbencih z nižjo strokovno izobrazbo 1199, s srednjo strokovno izobrazbo 1711 in pri uslužben-

cih oziroma delavcih z višjo in visoko strokovno izobrazbo 2790 novih dinarjev poprečno na mesec.

Kaj pa nadomestila za boleznine? V 33 gospodarskih organizacijah izplačajo delavcem do 3 dni boleznine poprečno 73 odstotkov od osebnega dohodka, od 4 do 7 dni 76 odstotkov, od 7 do 14 dni 82 odstotkov in prav toliko tudi za boleznino od 14 do 30 dni. Le v eni anketirani organizaciji za boleznino do treh dni ne izplačajo nobenega nadomestila.

Dokaj razveseljivo pa je tudi podatek, da znašajo v omenjenih organizacijah poprečni regresni zaposlenim za dopuste 300 dinarjev, poprečni znesek, ki ga podjetja dajejo za dopust za nepreskrbljene

člane družine, pa znaša 109 dinarjev. Pri tem pa je treba pripomniti, da je med anketiranimi delovnimi organizacijami tudi nekaj takšnih, ki regresov za dopuste zaposlenim ne dajejo.

Na občinskem sindikalnem svetu v Radovljici menijo, da bo dokončna analiza o anketiranih delovnih organizacijah, ki predstavljajo dober del zaposlenih v gospodarskih organizacijah v radovljiški občini, precej pripomogla k nadaljnjim akcijam oziroma delu občinskega sindikalnega sveta. O analizi bo med drugim razpravljala tudi občinski sindikalni svet in stališča posredoval sindikalnim organizacijam v občini.

A. Zalar

Zrebanje bo v Radovljici 17. februarja 1971

Veliko nagradno žrebanje

GORENJSKE KREDITNE BANKE

Za vlagatelje, ki do 31. 1. 1971 vložijo na hranilno knjižico ali devizni račun

- 2000 din — vezano na eno leto
- 1000 din — vezano na dve leti
- obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek
Za večji polog več žrebnih listkov

Prva nagrada
AUSTIN 1300

5 denarnih nagrad po 2000 din
5 denarnih nagrad po 1500 din
10 denarnih nagrad po 1000 din
10 denarnih nagrad po 800 din
10 denarnih nagrad po 600 din
10 denarnih nagrad po 400 din
49 denarnih nagrad po 100 din

Poleg tega bo pri žrebanju izžrebanih tudi 20 denarnih nagrad po 300 din varčevalcem za stanovanje. V poštev za žrebanje pridejo le novi varčevalci za stanovanje, ki so v času od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1970 sklenili pogodbo o varčevanju za stanovanje za dobo dveh let.

Pripombe Kamničanov na teze za sejo CK ZKS

Na razširjenem sestanku komiteja občinske konferen- ce zveze komunistov in komisije za družbene odnose, katere so se udeležili tudi nekateri kamniški gospodarstveniki, so govorili o tezah za 18. sejo CK ZKS, ki bo razpravljala o uresničevanju reforme, stabilizaciji in ekonomskem sistemu.

V Kamniku menijo, da so teze osnova za razpravo, da pa so pomanjkljive. Precej pripomb je bilo glede delitve dohodka. Kamničani se ogrevajo, da bi čim prej sprejeli republiški zakon o družbenem usmerjanju dohodka. V Kamniku ne verjamejo, da so osebni dohodki zaposlenih v proizvodnih gospodarstvih organizacijah vzrok inflacijskih nihanj. Kamniški komunisti zahtevajo, da se javno v tisku odgovori, kdo je ob zamrznjenju osebnih dohodkov le-te povečal pred novim letom. To zahtevo so zapisali v zapisnik in jo poslali na CK ZKS.

V Kamniku so posebno poudarili odgovornost na vseh ravneh. Nerazumljivo je, da je tisti, ki družbeni dogovor ne spoštuje, vedno materialno na boljšem.

Občinska skupščina Kamnik ima v Sloveniji skoraj najnižjo stopnjo prispevka iz osebnega dohodka. Lani so namreč znižali prispevno stopnjo, da bi razbremenili gospodarstvo. Letos bo potrebno povisati osebne dohodke prosvetnim delavcem za eno petino, tega pa ne morejo storiti, ker je občinski proračun blokiran z zveznim limitom v višini 11 odstotkov.

Precej pripomb je bilo glede zunanje trgovine. Kamniška podjetja izvozi letno za 6 milijonov dolarjev in to

95 odstotkov na konvertibilna področja. Naš zunanjetrgovinski sistem ni dober, ker ne spodbuja izvoznike. Tovarna STOL Duplica je pred leti izvažala 60 odstotkov svoje proizvodnje, zdaj pa samo 30 odstotkov. Drugi primer je tovarna Svit, ki letno izvozi za 500.000 dolarjev svojih izdelkov. Ko pa je pred kratkim zahtevala nekaj sto dolarjev deviz, le-teh ni dobila, tako da je nekaj dni miroval del proizvodnje.

V Kamniku so kritizirali togo zvezno administracijo, ki ima močan vpliv na uvoz materiala potrebnega za proizvodnjo. Ukrep zveznega izvršnega sveta o depozitu ni prizadel trgovine, ampak industrijo. Kamničani zahtevajo, naj se javno pove, katere delovne organizacije so novembra in decembra uvažale ter kakšno blago. Posebno so kritizirali uvoz igračk in drugega blaga, ki ga imamo dovolj tudi doma. J. V.

Slovenska zemlja je odprta za vsakogar

Franc Svetelj, republiški poslanec iz Kamnika, je nedavno v republiški skupščini zastavil naslednje javno vprašanje:

»Ljubljanska televizija je sinoči predvajala posnetek oddaje televizije Zagreb Stop Zvonka Letice. Avtor je v njej med drugim obravnaval tudi položaj na naši jadranski obali in kot moto prispevku dal nedavne besede predsednika Tita v Zagrebu: 'Dogovarjajte se med republikami'.«

Oddaja je predstavila slovenski del jadranske obale kot zaprto območje, rezervirano le za devizni turizem, v katerega nima dostopa domači delavski turizem, še manj pa trgovska, gostinska, prometna in druga podjetja iz sosednje republike. Slovenski počitniški domovi, otroške kolonije in vikendi pa so se razmahnilo širom po istrski obali. V oddaji sta sodelovala tudi predsednik občinske skupščine Poreč in direktor hotela v Umagu, ki sta z nekaj konkretnimi primeri

(avtobusno podjetje iz Poreča zaman prosi za dovoljenje za postavitev svojega kioska v Kopru, lažje je postaviti banko v New Yorku kot reklamne panoje za umaški hotel na slovenski obali itd.) skušala opozoriti na to, da je nekaj narobe v odnosih na naši obali. Predsednik koprške občinske skupščine pa je skušal dokazati našo odprtost na obali z ugotovitvijo, da Tomos že gradi servise v sosednji republiki.

Ker podobna ocena položaja v našem Primorju ni prva, prosim izvršni svet za odgovor na vprašanje:

»Kako izvršni svet Skupščine SR Slovenije ocenjuje sedanjí položaj na slovenski obali z vidika možnosti za tesnejše povezovanje na področju gostinstva, trgovine, storitvenih dejavnosti in turizma z socialistično republiko Hrvaško? Če je položaj res tak, kot sta ga jugoslovanski javnosti prikazala za grebška televizija in VUS, kje so vzroki za to in kaj bi bilo

Vrednost objektov znaša 640 milijonov S din

Sveti krajevnih skupnosti kamniške občine menijo, naj bi občinska skupščina dala več pomoči pri načrtovanju, izvajanju in kontroli programov krajevnih skupnosti.

Ko so na socialistični zvezi ugotavljali, koliko je bilo zborov volivcev, ki so jih sklicale krajevne skupnosti na lastno pobudo, so ugotovili, da je bilo kar 60 takih zborov.

Od 1. maja 1968 do 30. decembra 1970, so na področju občine od samoprispevka občanov zbrali prek 500 milijono

S din. Ko pa so ocenjevali vrednost objektov (vodovod, poti itd.), ki so jih zgradili s sredstvi iz samoprispevka občanov, so izračunali, da vrednost objektov, zgrajenih v zadnjih treh letih znaša 640 milijonov S din.

Ta podatek pa je močna spodbuda za ponovno uvedbo samoprispevka v letošnjem letu, ko poteče obveznost sedanjega samoprispevka. J. Vidic

Občni zbor koroških mladincev

Pred dobrim tednom dni je organizacija mladih Slovencev na Koroškem Slovenska mladina imela svoj redni občni zbor. Odkrito so se pogovorili o raznih vprašanjih, ki se pojavljajo ob delu v organizaciji, kakor tudi o problemih slovenske manjšine na Koroškem.

Organizacija slovenske mladine je v svojem dvoletnem delovanju zabeležila kar precej uspehov. Omenili bi le vsakoletne smučarske tečaje, ki so jih organizirali v Sentjanških Rutah, gostovanja slovenskih gledališč na Koroškem, kamor jih je povabila slovenska mladinska organizacija in srečanje slovenske mladine treh dežel v Celovcu. Mladi so se tudi odkrito pogovorili o dosedanjem delu organizacije in kako bi našli nova pota, ki bi vodila do še plodnejšega dela. Pri tem so razpravljali tudi o potrebi in možnostih pristopa k mlademu človeku ter o boljši vključitvi podeželske mladine v delo organizacije.

Rezervni vojaški starešine opravili izpite

V vseh krajevnih organizacijah Zveze rezervnih vojaških starešin v radovljiški občini so že v decembru lani opravili obvezne izpite iz strokovnega gradiva lanskoletnega programa.

Po končanih rezultatih prvih in naknadnih izpitov so rezervni oficirji in podoficirji dosegli izreden uspeh. Ocenjeno odlično je dobilo kar 60 odstotkov kandidatov, 31 odstotkov je bilo prav dobrih, 7,5 odstotkov dobrih in le 1,5 odstotka zadostnih, slabih ni bilo.

Najboljše rezultate v poprečju sta dosegli KO ZRVS Črničev, za kar gre zasluga prizadevnemu predsedniku Francu Mertelju, ki je sam pripravil člane na izpite in KO ZRVS Srednja vas v Bohinju, za katero se je poseben zavzel tajnik Filip Subelj, eden od najbolj aktivnih rezervnih oficirjev v Bohinju.

Za razliko od preteklih let so se lani člani ZRVS veliko

boj poglobili v svoje strokovno vojaško usposabljanje, ki ni slovelo zgolj na občasnih poslušanih predavanjih, marveč so vsak v svoji vojaški stroki sodelovali na številnih vajah in zborih, poleg tega pa jim je koristno služila mesečna revija »Naša obramba«, ki je postala nezamenljiv teoretični pripomoček pri pripravah za izpite. Po reviji, ki je bogata tudi s koristnimi prispevki o splošno ljudskem odporu in zanimivih člankih iz NOB, radi posegajo tudi ostali občani, zlasti priljubljena pa je med mladino.

Po sklepu sveta za narodno obrambo pri občinski skupščini, bodo v skladu z zakonom o narodni obrambi vsi tisti rezervni oficirji in podoficirji, ki se iz neopravičenih vzrokov niso odzvali pozivu na izpite, odgovarjali pred sodnikom za prekrške. Takšnih je v občini le slabih 6 odstotkov. ct

Škofjeloška skupščina o socialnem varstvu

Za prvo letošnjo sejo občinske skupščine je svet za zdravstvo in socialno varstvo pripravil posebno poročilo o aktivnosti občinske uprave na tem področju. Stanje socialnega varstva v občini je opisano na osnovi Resolucije o socialnem varstvu, ki jo je v aprilu preteklega leta sprejela zvezna skupščina.

Poročilo ugotavlja, da je bilo v letu 1969 zajetih v otroško varstvo 353 otrok, ki še niso dopolnili petnajst let starosti. To število odgovarja republiški poprečju za leto 1966. Z ureditvijo otroškega varstva v Železnikih in Frankovem naselju se bo položaj precej popravil.

Poleg tega daje služba socialne zaščite denarno pomoč petnajstim otrokom, ki jim je tako omogočeno bivanje v vrtcu. V zdravstvenih kolonijah je v lanskem letu letovalo na morju 197 otrok, izven zakonske zveze pa je bilo v občini 41 otrok. V šestnajstih družinah je v občini 29 otrok za katere ne skrbijo njihovi starši.

Mladoletniško prestopništvo v zadnjem času ne narašča. V letu 1970 je bilo prvič obravnavano zaradi storjenih kaznivih dejanj 24 mladoletnikov, od tega pet deklet. Posebni oddelek za težje vzgojljivo mladino v dija-

škem domu je v slabih delovnih pogojih uspel urediti zaposlitev 80 odstotkom svojih gojencev, kar predstavlja nadpovprečni uspeh zavodskega varstva.

Posebna pozornost je bila v zadnjih dveh letih posvečena žrtvam fašističnega nasilja in borcev za severno mejo. Status koroških borcev je doseglo 62 občanov. V vsej občini živí okrog 2500 občanov, ki so presegli 65. leto starosti. Od tega jih preživlja jesen življenja 75 v domovih počitka po vsej Sloveniji. V Škofji Loki se pripravljajo na gradnjo novega doma za stare ljudi, ki bi veljal blizu 4.000.000 dinarjev. A. I.

Radojčićevi vili na pobočju Vitranca v Kranjski gori so dnevi šteti. Občina na Jesenicah jo je že odkupila in jo bodo takoj, ko bo mogoče, podrli. S tem bo smuka na Vitranca še ugodnejša. Podjetje Gorenjka pa je že lani uredilo teren okrog vile, tako da ga ne bo treba takrat, ko bo stavba že porušena. — Foto: F. Perdan

V štirih mesecih 236 tisoč domačih in tujih gostov

Junija, julija, avgusta in septembra lani je bilo po podatkih Gorenjske turistične zveze na Gorenjskem 236.155 domačih in tujih gostov. To je za 4,28 odstotka več kakor v enakem predlanskem obdobju. Število domačih gostov se je povečalo za 13,44 odstotka, število tujcev pa se je zmanjšalo za 2,40 odstotka. Temu porastu primerno se je povečalo tudi število prenočitev, ki jih je bilo v štirih mesecih na Gorenjskem 802.666 ali za 7,85 odstotka več kakor v enakih mesecih 1969. leta. Domači gostje so predlansko

število presegli za 7,65 odstotka, tuji pa za 8 odstotkov.

Med občinami je premočno na prvem mestu Radovljica. Od skupnega števila vseh gostov jih je bilo lani junija, julija, avgusta in septembra kar 61 odstotkov v radovljiški občini. Sledijo Jesenice, Kranj, Tržič in Skofja Loka. Pri prenočitvah pa je vrstni red enak, le da sta Tržič in Skofja Loka mesti zamenjali. Radovljičani so prav tako dosegli največje povečanje pri številu gostov in številu prenočitev.

Najdaljšo povprečno dobo bivanja so imeli Skofjelčani,

in sicer 4,26 odstotka dneva. Na drugem mestu so Radovljičani, sledijo Jeseničani, Kranjčani in Tržičani. Pri slednjih je bila povprečna doba bivanja 1,40 dneva. V štirih lanskim najbolj »turističnih« mesecih je bila povprečna doba bivanja na Gorenjskem 3,39 dneva, kar je za 0,11 odstotka več kot leto prej. Pri domačih je bila nekoliko nižja, pri tujih gostih pa za 0,36 odstotka daljša.

In še podatek, od kod so bili gostje. Pri domačih jih je bila dobra polovica Slovencev. Sledijo Hrvatje, Srbi, Makedonci in Crnogorci. Drugačna slika je pri prenočitvah. Najdlje so bili na Gorenjskem Srbi (3,53 dneva), Slovenci smo predzadnji, Makedonci pa zadnji. Od tujcev pa je bilo v omenjenih štirih mesecih lani pri nas največ Zahodnih Nemcev, Nizozemcev, Italijanov, Avstrijcev, Angležev, Amerikancev in gostov iz vzhodnih dežel. Najdaljšo povprečno dobo bivanja na Gorenjskem so imeli gostje iz Nizozemske, ki so ostajali pri nas povprečno 6,64 dneva.

B. Blenkuš

J. Košnjek

Velike možnosti zaposlovanja v gostinstvu

Gorenjska sodi med najbolj razvita turistična področja v Sloveniji. Ker je to zelo močna tudi industrija, že dolgo primanjkuje delavcev, ki bi se hoteli zaposliti v turistični dejavnosti in gostinstvu. Natakariji in natakaričice ter kuharji gorenjskih hotelov in »oštarji« so v glavnem priseljenci z Dolenjske in Stajerske.

Kako je z vzgojo gostinskega kadra v bodoče? Na to vprašanje so skušali odgovoriti Jožica Puhar-Kranjc iz Zavoda za zaposlovanje v Kranju, Branimir Lavrenčič z Zavoda za šolstvo Gorenjske in direktor hotela Krim na Bledu, kjer se nahaja tudi gostinska šola, Janez Žerovc.

Jožica Kranjc-Puhar: »Zaposlovanje v turistični dejavnosti in gostinstvu ni problem samo na Gorenjskem, temveč se z njim srečujejo vsa turistična področja v Jugoslaviji. V lanskem letu bi samo gostinske organizacije na Gorenjskem lahko zaposlile preko 600 delavcev, na razpis pa se jih je javilo le nekaj čez 300. Če v letošnjem letu je

19 gorenjskih podjetij sporočilo, da predvidevajo do sezone potrebo po 420 gostinskih delavcih. Te napovedi pa še zdaleč ne dosegajo resničnih potreb. V programu, ki zajema razvoj turizma na Gorenjskem za daljše obdobje, se število delavcev, ki jih bo ta gospodarska dejavnost še potrebovala, približuje številu 10.000. To je danes še perspektiva, čez nekaj let pa bo, ob dosedanem razvoju turizma, gotovo že stvarnost. Toliko kadra pa na Gorenjskem gotovo ne bomo dobili, posebno še, ob vedno večjem pomanjkanju delavcev v industriji. V zadnjih štirih letih se je vključilo v poklicne šole na Gorenjskem skoraj 3000 učencev, od tega v gostinske komaj desetina.

Če bomo hoteli dobiti delavce za gostinsko stroko se bomo morali resno lotiti vprašanj sezonskega dela, delovnega časa in osebnih dohodkov.

Branimir Lavrenčič: »Ko smo se lani spomladi seznanili s predvidenimi investicijami v turizmu in gostinstvu

v prihodnjem obdobju na Gorenjskem se je pokazalo, da sedanje zmogljivosti gostinske šole na Bledu nikakor ne bodo mogle zagotoviti dovolj delavcev. Mogoče se bo položaj vsaj malo izboljšal, ko bo gostinska šola dobila prostore stare osnovne šole na Bledu. Lahko bodo sprejeli več učencev. Mislim pa, da bi tudi delovne organizacije same morale bolj skrbeti za kadre.

Janez Žerovc: »Pred nami stoji pomembna naloga. Urediti bomo morali staro osnovno šolo na Bledu, za kar bomo potrebovali okrog pet milijonov dinarjev. Toda kje dobiti toliko denarja? Mislim, da bi nam morale pomagati gostinske in turistične organizacije (saj se bodo naši učenci zaposlili prav tej panogi), nekaj pa tudi republiška izobraževalna skupnost.

Trgovsko podjetje Mercator — poslovna enota Preskrba gradi v Trzinu moderno blagovnico. Objekt bo kmalu končan, ker pa nameravajo urediti tudi okolico (ureditev področja okrog stolpnice bo veljala 700.000 dinarjev), bo otvoritev predvidoma aprila letos. (-ok) — Foto: F. Perdan

Imenovali so ga Amandus

Posebna komisija podjetja Transturist je pred dnevi objavila rezultate natečaja za ime novega hotela v Skofji Loki, ki ga bodo odprli sredi letošnjega poletja. Razpis je bil interesen, namenjen samo članom kolektiva. Prejeli so deset ovojnic s predlogi, izmed katerih se je komisiji zdel najprimernejši tisti s šifro »Roland«. Avtor pošilja

naziv AMANDUS. Naziv ustreza pogojem, ki zahtevajo, da naj udeleženci natečaja črpa-jo ideje iz zgodovine in krajevni posebnosti mesta in njegove okolice.

Drugo nagrado so prisodili imenu TRANSTURIST (šifra »Jab 55 — progres 12976«), tretje pa piscu pod šifro »714178 + 2828, ki je izbral ime LOCOPOLIS.

Zimovališči za jelenjad v Jelendolu

Pri gojitvi jelenjadi se uva- ja v novjšem času v prakso nov, vendar nonaraven ukrep, ki je prvenstveno namenjen znižanju škode, ki jo jelenjad povzroča v gozdu. To je iz- gradnja zimovališča za jelen- jad. Zimovališča pa je umest- no graditi le tam, kjer je pre- seljevanje jelenjadi iz letnih v zimska prebivališča in obratno zakon prirode. Tak primer je pri nas v Karavan- kah.

Značilnost te jelenjadi je, da se v poletju in jeseni za- drži v višje ležečih prede- lih (letna bivališča), pred na- stopom zime pa se seli v ni-

žje predele (zimski bivališ- ča). V teh nižje ležečih pre- delih pa pride do koncentra- cije jelenjadi na manjših po- vršinah, kjer se v zimskem pasu pojavljajo najobčutnej- še škode zaradi jelenjadi v gozdu (objedanje vršnih po- ganjkov mladih dreves, obgriz- anje in lupljenje drevesne skorje) in na polju (občutno poškodovanje posevkov). Za preprečevanje teh škod je brez dvoma najučinkovitejši ukrep zimovališče za jelen- jad. Zimovališče je 3—8 ha velik, ograjen prostor (obor- a), kjer se jelenjad zadržuje ves čas dokler sneg ne skopni

(5—6 mesecev). S tem ukre- pom škode, ki bi nastale v zimskem pasu, odpadejo oz. se omeje na površino ogra- jenega prostora. Zimovališča se grade tam, kjer se jelen- jad v zimskem času koncent- rira, to je v bližini že obsto- ječih krmišč, kamor se jelen- jad že leto za leto zvesto vrača. Jelenjad, navajena ob- skovati krmišča, ograjo ogra- de preskoči prek vskočišč, spomladi pa jo zapusti prek številnih vrat. Seveda je pre- zimovajoča jelenjad vezana izključno na hrano, ki jo lovci pokladajo v krmišča (koruza, kostanj, seno, pesa, repa, ko- renje). Zaradi izredno občut- nih zimskih škod zaradi jelen- jadi v gozdu sta bili lani zgra- jeni v Jelendolu nad Tr- žičem prvi dve zimovališči za jelenjad pri nas. Denar za izgradnjo obeh zimovališč sta prispevala Gozdno gospodar- stvo Kranj, ki gospodari z gozdovi v Jelendolu, in Zavod za gojitev divjadi »Kozorog« iz Kamnika, ki gospodari z loviščem. Obe zimovališči sta bili zgrajeni ob že obstoječih krmiščih, kamor jelenjad za- haja že prek petdeset let. Le- tošnje zimo prezimuje v obeh zimovališčih prek sto kosov jelenjadi, to je dobrih 9/10 vse jelendolske jelenjadi.

Ker je praktično torej vsa jelenjad v prezimovališčih gozdnih zimskih škod zaradi jelenjadi ne bo in bo namen prezimovališč v polni meri dosežen.

G. B.

Za napredek kmetijstva

Letos so za regresiranje mleka iz republiškega prora- čuna namenili 5 milijonov (novih) dinarjev več kot lani, za pospeševanje kmetijstva pa dva milijona več. V dav- ni politiki zasledimo nekatere novosti. To so davčne olajša- ve za tiste, ki imajo več mla- doletnih ali za delo nezmož- nih članov. Nadalje olajšave za kmete, ki preusmerjajo in specializirajo pridelovanje tu. di v nižinskih predelih.

V stabilizacijski sklad za napredek živinoreje bo re- publika prispevala 15 milio- nov (novih) dinarjev.

Republika bo pomagala zdravstvenemu zavarovanju

kmetov. Za socialno ogrožene kmete bo republika prispe- vala 7,5 milijona dinarjev, za zdravstveno zavarovanje kme- tov borcev pa 5,5 milijona novih dinarjev. Republiške pomoči bodo deležni tudi otroci, moteni v razvoju in kmečke žene porodnice.

Letos se bomo resno lotili vprašanja glede ustanovitve zadržne zveze, sekretariata za kmetijstvo, zveze hranilno- kreditnih služb, razpravljali bomo o združnem zakonu, zemljiški politiki, starostnem in pokojninskem zavarovanju kmetov.

J. Vidic

OBIŠČITE

DOM POHIŠTVA

V LESCAH

murha

Poporodna ohromelost krav

(Nadaljevanje)

Pri insuflaciji zraka v vime moramo dobro očis- titi predvsem bližnjo okolico odprtine sesnega kanalčka, izmolsti nekaj curkov mleka in zopet obrisati vrh seska s čisto gazo, namočeno v alko- holu. Za insuflacijo zraka v vime je na razpolago več naprav. Vimenski kateter take naprave previdno po- tisnemo v sesni kanalček ter napolnimo vimenske četrti z zrakom. Za vsak sesek moramo uporabiti nov kateter. Ko neko če- trt vimena napolnimo z zrakom, sesek podvezemo s čistim povojem, ki ga snamemo čez 2 do 3 ure. Vime ne smemo izmolsti vsaj 24 ur, sicer lahko pri- de do ponovitve bolezni. Z opisanim postopkom začasno zavremo izločanje mleka, ter pride do dviga ravnj kalcija v kri. Pri tem zdravljenju živali ne reagirajo tako hitro, kot pri injekciji kalcijeve raz- topine, vendar vstanejo običajno že po nekaj urah. Uspeh zdravljenja je dober. Dobro dene ži- valim tudi, če jih pogre- jemo z odejo.

Obporodno ohromelost preprečujemo z ustrezno prehrano zadnja meseca pred porodom. Ugotovlje- no je, da živali v tem ča- su ne smejo prejemati preveč kalcija, najbolje pa je, če ga dobe v raz-

merju s fosforjem 1 proti 3,3. Pri živalih, ki so na- gnjene k puerperalni pa- rezi dosežemo najboljši uspeh, če jim vbrizga- mo nekaj dni pred poro- dom vitamin D, ki vzdr- žuje ustrezno koncentraci- jo kalcija v krvi in v pra- vem razmerju s fosfor- jem. Vitamin D ob času poroda pospešuje spre- manje kalcija iz črevesa in deluje ugodno na spro- ščanje kalcija iz kosti, ter na ta način pomaga zle- zam občutnicam, da se opomorejo in normalizira- jo presnovo kalcija in fosforja.

Pri nekaterih kravah pa- de nivo kalcija in fosforja v krvi tudi, če so dobile razmeroma velike doze vi- tamina D, vendar le izje- moma toliko, da bi prišlo do obporodne ohromelo- sti. Rezultati preiskav pri nas (jersey pasma, odprt sistem reje) kažejo, da, če živali niso prejele pre- ventivno vitamina D₃, ima ob porodu normalno kon- centracijo kalcija je prib- ližno 25 odstotkov krav, pri 75 odstotkih krav s prenizkim nivojem kalci- ja pa jih zbolijo okrog 22 odstotkov za puerperalno parezo. Pri živalih, ki do- be 10 ml kristaliničnega vitamina D₃ 1/m (npr. 2 do 5 dni pred pričakova- nim porodom), utegne zbole- ti le 5 odstotkov ži- vali.

dr. S. Bavdek

Kmetijski nasveti

Zimska pozeba

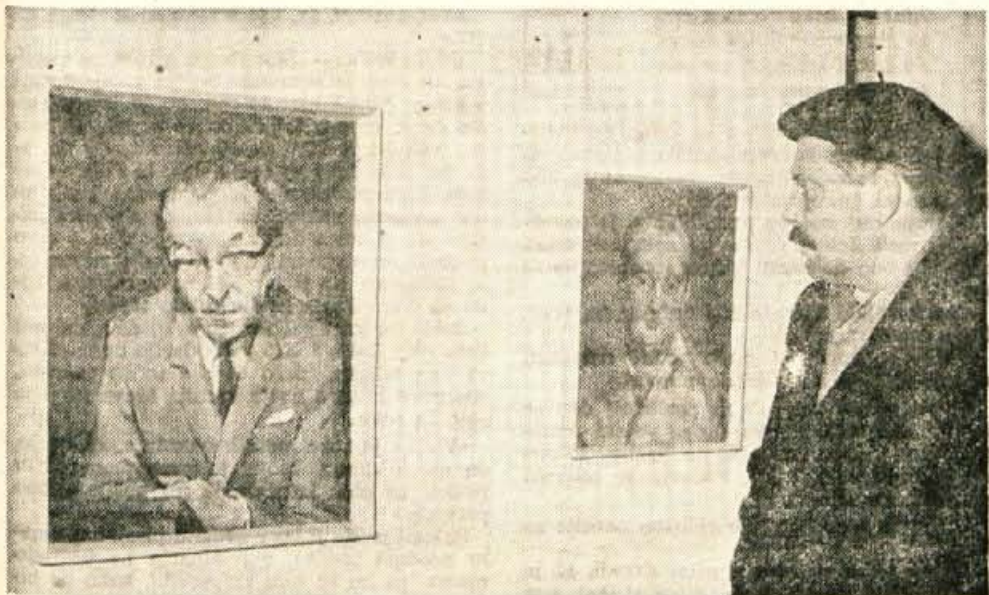
Pozebe naredijo kmetijstvu zelo veliko škodo, saj so polje- delci, sadjarji in vrtnarji kljub mnogim poskusom in znanim načinom varstva marsikdaj še brez prave moči. Izmed treh vrst pozebe: zimske, zgodnje in pozne, je ob normalnih zimah prva še najmanj nevarna, vendar še vedno dovolj, da se je treba zavarovati, kolikor se pač da, tudi proti njej.

● Proti koncu zime so hudi mrazi lahko zelo nevarni sad- nemu drevju. Podnevi je sonce že toplo, sokovi se na južni strani začno že pretakati, ponoči pa pritisne mráz, da zmrzu- jejo. Priporočajo, da debela premažemo z apnenim beležem ali pa ovijemo s slamo ali koruznico.

Huda zima brez snega lahko močno prizadene žita, ker mlade rastlinice ne morejo zdržati nizke temperature. Tu se da pomagati le z gosto jesensko setvijo, ki lahko pripomore do boljše letine. Drugače je, če mráz dvigne mlade rastlinice ob večkratnem odtajanju in zmrzovanju. V takih primerih je nujno potrebno žita povaljati, da pridejo rastline spet v stik z vlago, preden jih izsušijo spomladanski vetrovi.

● Mráz je lahko hud sovražnik krompirju, če kleti niso dovolj varne. Če traja toplota dalj časa med 0 in 6 stopinjami Celzija, krompir ne diha več tako močno, da bi se porabil ves sladkor, ki ga v gomoljih fermenti delajo iz škroba. Sladkor preostaja, gomolji pa dobijo zato značilen sladokokus. Ta krompir je še dober za seme, ni pa za človeško prehrano, razen če ga damo za nekaj časa v toplem prostoru, brž ko opa- zimo, da je postal sladak. Če pa je krompir dalj časa pod zmrziščem, so posledice mnogo hujše. Treba ga je čimprej pokrmiti, sicer bo začel gniti.

Bolj kot zimski mráz so nevarni pozni spomladanski mrazi — slane. Pri tem je zanimivo, da je mogoče slano zanesljivo vnaprej napovedati s posebno napravo, sestavljeno iz suhega in mokrega toplomera, delno pa jo lahko napovemo že po vremenu dan poprej. Za boj proti slani, pa naj gre za pokri- vanje rastlin, za kurjenje s pečicami ali za enakomerno poli- vanje z vodo, je čas izredno dragocen.

V Prešernovi hiši v Kranju so preteklo sredo, 20. januarja ob 18. uri, slovesno otvorili razstavo slikarskih del dr. Franceta Stareta, znanega slovenskega arheologa. Avtor prikazuje izbor podob v oljni tehniki — večinoma portretov — ki jih je ustvaril v 25 letih likovnih prizadevanj. Razstava, katere organizator je Gorenjski muzej, bo odprta do 4. februarja. — Foto: F. Perdan

Živahna kulturna dejavnost v Cerkljah

Minuli občni zbor kulturno umetniškega društva Davorin Jenko v Cerkljah res ni bil množičen, zato pa je bil toliko bolj pester po vsebini in zaključkih.

Med najaktivnejšimi sekcijami v društvu sta pevska in dramska. V okviru pevske sekcije deluje štirinajstčlanski pevski zbor, ki jo po svojih kvalitativnih nastopih znan daleč naokoli. Lani je imel zbor več samostojnih koncertov v Cerkljah, Komendi, Preddvoru, Velesovu, Turnišču in drugod. S svojim nastopom je obogatil program številnih prireditev, proslav, komemoracij in prireditev ob krajevnem prazniku. Trenutno se zbor pripravlja na drugi samostojni koncert v Cer-

kljah. Koncert bo v nedeljo, 31. januarja, ob 16. uri popoldan v avli osnovne šole v Cerkljah.

Dramska sekcija se pripravlja na uprizoritev kriminalke Deset zamorčkov. Sekcija bi začela delati že prej, pa so imeli težave z režiserjem. V dramski sekciji so tudi dobri recitatorji, ki so nastopali skoraj na vseh prireditvah in proslavah, ki jih v Cerkljah v zadnjem času ni bilo malo. Dokaj delavna je bila tudi likovna sekcija, pa tudi šahovska. Zlasti slednji dve bosta po programu letos popestrili svojo dejavnost. Najmanj zanimanja pa je za knjižnico. Vse kaže, da imajo tudi ljudje na podeželju vse manj ča-

sa za branje, knjigo nadomeščata radio in televizija.

Na občnem zboru so govorili tudi o ureditvi odra na šoli. Menili so, da je treba kulturno dejavnost pričeti gojiti že pri šolski mladini. Tega se v Cerkljah dobro zavedajo, zato društvo aktivno sodeluje tudi s šolo. Dosedanja skupni nastopi, tako v šoli kot v dvorani KUD, so pokazali, da je takšno sodelovanje najboljšje jamstvo za uspešno delo društva. Mladina kaže za to dejavnost dosti zanimanja, le možnost ji je treba dati, da lahko uspešno sodeluje. Tudi vodstvo šole v celoti podpira tak program društva. Za predsednico društva je bila ponovno izvoljena Julka Kokelj. —an

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Iz januarskih števil starega »Gorenjca« je moč napa-berkovati še nekaj dobrih novic, zanimivih tudi za današnjega bralca.

»Gorenjec« z dne 19. januarja 1901 poroča v rubriki »Novičar«:

V Ljubljani je umrl v torek dr. Alfons Mosché, predsednik kranjske odvetniške komore.

Kdo le je bil ta mož s po nemško pisanim priimkom, ki bi po naše glasil vsekakor le kot Možè?

Ne bo napak, če uporabimo tole novico za osvežitev ene od najlepših in najbolj romantičnih strani literarno-zgodovinske povesti o starem Kranju. Tembolj prav nam pride ta priložnost, ker nameravamo za letošnji Prešernov dan pripraviti razstavo del, ki obravnavajo našega pesnika, njegovo delo ali njegovo dobo v leposlovju. — To kramljanje navezano na novico v starem »Gorenjcu« pa naj služi kot uvodni akord!

Nagelj s pesnikovega groba. — L. 1878 je bila v Zagrebu objavljena daljša novela z naslovom »Karanfil s pesnikovega groba«. Napisal jo je sloviti hrvaški romanopisec Avgust Senoa (1838—1881).

Pisatelj pripoveduje v svojem delu o obisku Prešernovega groba v Kranju. Iz Zagreba je v počitnicah l. 1858 na Gorenjsko pripotoval peš. Ni pa bil sam, za popotnega druga mu je bil prijatelj Albert. Ker pa je ta imel v Kranju, v gostilni pri Stari pošti sorodnika, sta se popotna dijaka ustavila za delj časa v našem mestu. Gostilničarjeva nečakinja — v katero sta se seveda oba zaljubila — ju je seznanila s Prešernovimi »Poezijami«. Popeljala ju je tudi k pesnikovega groba. Tu je dobil mladi Senoa za spomin nagelj, ki ga je deklica utrgala na Prešernovi gomili. — Zagrebška dijaka sta potem iz Kranja potovala še v Bohinj. Na povratku pa sta v Kranju zvedela, da je deklica, ki sta jo spoznala in vzljubila, med njuno odsotnostjo umrla.

Dvajset let pozneje je Senoa našel v knjigi Prešernovih »Poezij« posušen nagelj. Spomnil se je dogodkov iz Kranja in napisal novelo, ki jo gotovo smemo imenovati najlepšo leposlovno počastitev našega pesnika. Reči bi bilo celo treba, da je Senoina novela »Nagelj s pesnikovega groba« pravcata dehteča počastitev Prešernovih »Poezij«.

Dr. Alfons Mosché (sam se je tako podpisoval), zato pišemo njegov priimek tudi mi tako, po nemško) je bil oni Albert, ki je poleti l. 1858 potoval s svojim gimnazijskim prijateljem po Gorenjski!

Senoa skoro na vsaki strani svoje novele omenja prijatelja Alberta — svojega sošolca, sopotnika pa tudi tekmeča v ljubezni do Nežice — deklice, ki sta jo spoznala v Kranju.

Albert ni izmišljena oseba, kot je to v umetniških stvaritvah navada, le ime je Senoa svojemu sošolcu spremenil. Iz Alfonza je naredil Alberta, vsi drugi podatki o njem pa so točni.

Opisal je Senoa svojega prijatelja kot sina slovenskih staršev a že zapadlega občudovanju nemške kulture, do materinega jezika mlačnega, po značaju pa melanholičnega.

Doživetje v Kranju — spoznal je tu Prešernove pesnitve in zvedel za pesnikovo življenjsko tragedijo — je tega mladeniča, ki se je res že nagibal na nemško stran, spet vrnilo v naročje slovenskemu narodu.

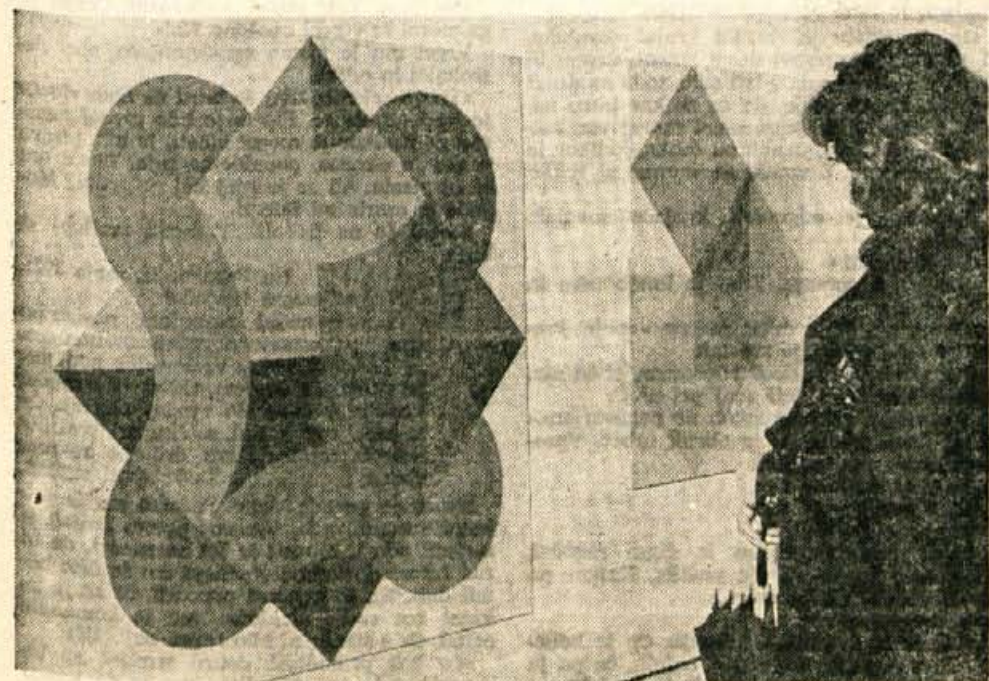
Alfonz Mosché, se je rodil 6. julija 1839 v Ljubljani, umrl je — kot novica v »Gorenjcu« pove — 15. januarja 1901 v Ljubljani.

Mosché je res imel v Kranju sorodstvo. Njegova mati je bila Marija roj. Mayr, njeni starši so bili lastniki sloveče gostilne pri »Stari pošti«. Gimnazijo je Mosché obiskoval v Trstu, Linzu, Salzburgu, maturiral pa je v Zagrebu. Pravne študije je končal v Gradcu.

Dr. Alfonz Mosché je postal eden najodličnejših ljubljanskih zagovornikov. Vrsto let je bil deželni poslanec. Kot tak se je zavzemal za kmete in dosegel zanj dosti davčnih olajšav. Bil je tudi literarno dejaven, posebno v juridični in gospodarski stroki. Boril se je za trditev slovensčine pri uradovanju na sodiščih. Bil je prvi slovenski predsednik odvetniške zbornice (komore) v Ljubljani. Nekaj let je bil tudi službeni šef mlademu pisatelju Ivanu Tavčarju.

Kaj prida zahvale za svoje delo pa Mosché ni užil. Ni bil govornik — frazer, kot so bili drugi ljudski tribuni, ni silil v ospredje; tiho, brez vpitja in samohvale, je zvesto izpolnjeval svojo nalogo v službi za slovensko stvar.

C. Z.

Minulo sredo, 20. januarja zvečer, so v galeriji Mestne hiše v Kranju odprli razstavo del akademskega slikarja Rudolfa Pergarja. Prireditelj je Gorenjski muzej Kranj. — Foto: F. Perdan

— Vzpon je bil težak, ampak vrh smo osvojili!

Lov na vitamin C

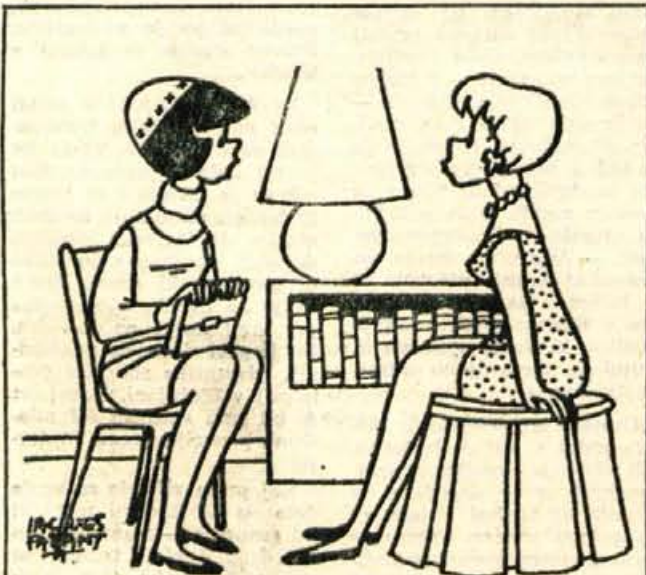
V ZDA je nenadoma nastal lov na vitamin C. Proizvajalci tega vitamina so se znašli v hudih škripcih, ker ne morejo zadovoljiti povpraševanja. Pospešili so tudi priprave na gradnjo popolnoma avtomatizirane tovarne, v kateri bi bilo zaposlenih samo 12 ljudi, na leto pa bi izdelali več kot deset tisoč ton vitamina C.

Nekateri trdijo, da je povečano zanimanje za vitamin C nastalo zaradi tega, ker medicinska znanost še sedaj ni našla učinkovitega sredstva proti nahodu. Prav v istem času je izšla tudi knjiga dvakratnega Nobelovega nagrajenca Linusa Paulinga z naslovom Vitamin C in nahod. Knjiga priporoča vsakodnevno uživanje vitamina C, od enega do treh gramov za preprečevanje nahoda in štiri grame na dan pri zdravljenju te bolezni.

Dogodki leta 1970

Ameriška časopisna agencija UPI že nekaj let organizira anketo, v kateri znani časnikarji ocenjujejo najpomembnejše dogodke preteklega leta. Evropski časnikarji so sestavili tale seznam najbolj razburljivih dogodkov preteklega leta:

1. Varna vrnitev vesoljcev apolla 13 na zemljo.
2. Smrt Gamala Abdela Naserja.
3. Ugrabitve potniških letal po vsem svetu.
4. Katastrofalen ciklon in poplave v Vzhodnem Pakistanu.
5. Smrt generala de Gaulle.
6. Ugrabitve političnih osebnosti kot oblika gverilskega boja.
7. Poraz laburistične stranke na volitvah v Veliki Britaniji.
8. Ameriško-južnovietnamska invazija v Kambodži.
9. Poskus atentata na papeža Pavla VI.
10. Prekinitev ognja na Bližnjem vzhodu.

— Saj vam nič nočem, samo rada bi vedela, kaj ste našli na mojem možu.

Ljubica, kako doma ti gre,
so brez mene dolge urice?
Se čakaš zvesto ti na me,
še hraniš zame le srce?

10

Večere so Črnuh, Mihec in Zolna preživljali skoraj enako. Po popoldanskem pouku so šli skupaj iz vojašnice na mesto, ki je bilo določeno za čitanje zapovedi.

»Moram biti nadvse priljubljen,« je navadno robantil Zolna, če so ga spet imenovali za to ali ono dolžnost. Mihec se običajno ni jezil.

»Dobri vojaki morajo biti večkrat na vrsti, da so ostali varnejši.«

Črnuh je opravljal svoje redne dolžnosti vestno, zato je imel izrednih manj.

Po prebranih nalogah za naslednji dan se je potihno oglasila godba, da so vojaki zmoli večerni molitev. Nato so na živahnjšo melodijo zaplesali oficirji. Pozneje je zaigrala godba še za vojake.

»Primi za roko,« je bilo splošno povelje za kolo.

Največ težav je imel z njim Črnuh, ki je bil preveč neroden, da bi hitro skakal sem ter tja. Mihec pa se je tako navdušil, da je sklenil kolo potem v civilstvu učiti plesati tudi Potočane.

V kasarno so se vračali v složnem koraku. Podoficirji in oficirji so opazovali, kateri vojaki bolje korakajo. Nekoč je šlo mimo neko postavno, lepo dekle. Vojaki so vsi buljili vanjo, na korak pa pozabili. Poročnik, ki jih je vodil v vojašnico, je čisto pobesnel. Morali so teči več kot pet kilometrov od kasarne, tam pa jim je stokrat poveljeval: »Ležil! Vstani!«

»Huje je kot obe žetvi,« je potožil Črnuh.

Črnuh, Mihec

Ivan Sivec

pa še Žolna

»Pod zemljo nas hoče spraviti,« se je smilil sam sebi Mihec.

»Za vruga, da bi mogel vsaj enkrat jaz nje-ga tako pognati,« se je jezil Zolna.

Po večerji si je vsak umil noge in roke ter se ulegel. Velikokrat so se prepirali, kdo bo ležal na sredini. Le tisti je bil varen, da ne bo ponoči padel s postelje. Ker je bil Mihec majhen, je imel navadno to srečo.

»Imaš dekle?« je vprašal krojač sovojaka, ki je ležal na njegovi desni strani. Črnuh in Zolna sta sicer spala v isti sobi, toda na drugi postelji. Zanimivo je, da so se kar hitro naučili jezika. Mihec je razumel skoraj vse, Zolna ne dosti manj, Črnuh pa toliko, kolikor je bilo potrebno. Z vojaki se namreč ni veliko pogovarjal.

»Nimam,« je odgovoril krojaču sovojak. »Pa ti?«

»O, ja, imam.«

»Kaj pa ti pomaga. Zdaj jo imajo tako in tako drugi.«

»To pa ne. Moje dekle je samo moje. Prepričan sem, da mi je zvesta!«

»Kje pa! Več kot tisoč kilometrov si od nje. Gotovo kdo drugi leži zdaj pri njej.«

»Tovariši, s tabo se sploh ne pogovarjam,« je bil jezen Mihec in je obrnil hrbet. Vprašal je sovojaka na levi:

»Imaš ti dekle?«

»Imel sem jo.«

»Kako, tovariši?«

»Čisto enostavno,« mu je sitno zagodel. »Imel sem jo, pa me je pustila. Katera pa misliš, da čaka tako dolgo.«

»O, mene moja bo.«

»Kar delaj si utvare, Mravlja. Če je količ-kaj živa, te zapusti v nekaj tednih, če pa je grda in vsa kilava, je bolje, da te ne čaka.«

»Pri meni je drugače,« je krojač zagovarjal Tinco.

»Kar misli si, ja. Vse ženske so iz istega te-sta.«

»Moja že ne. — Sicer se pa s tabo ne pogo-varjam,« se je obrnil Mihec in začel gledati v strop. Nevoščljivi so mu, ko ga Tinca zve-sto čaka, je razmišljal. Dobro ve, da ni taka kot vse ostale. Teh nekaj mesecev bo zdrža-la. Saj ji je dal prej svojo sliko in Zolnino pe-sem. Tudi pišeta si precej pogosto. Vsak te-den najmanj enkrat. Že res, da sta prej mi-sli-la, da si bosta dopisovala vsak dan, a tako pogosto ne utegneta. Mihec je bil dvakrat ce-lo kaznovan, ko ji je pisal na požarstvu. To-da za svojo Tinco se mu spleča trpeti.

Zolna je razlagal svojemu sosedu, da mu žena piše, kako dobro gospodarijo doma. Krava ima telička, rdečo deteljo so že pokosili, sosedovo Franco pa je brcnila krava in ji je zlomila roko.

»Vidiš,« je rekel pesnik nazadnje, »bolje je, da me ni doma. 'Moja' je sama pametna in pridna za oba. Le denarja mi pošlje vedno premalo.«

Sklenil je, da ji bo v nedeljo pisal, naj kma-lu prodajo telička, pol denarja pa pošljejo njemu, ga bo že sam razporedil, kako ga bo uporabil.

Črnuh se je obrnil proti steni. V mislih je zaplaval v vasico pod kamniške gore. Čeprav je moral tam trdo delati, je bilo vendar lepo. Ko je svoje opravil, so ga pustili pri miru. Tu pa kar naprej nekaj zahtevajo, vse je odrejeno in preračunano. Ja, oženil se bo, ko se bo vrnil. Bo že katero dobil.

»Noge in roke na pregled,« je vstopil dežurni oficir. Vsakdo je pokazal noge izpod ode-je, zraven pa je pomolil še roke. Dežurni je šel s svojo petrolejko od nog do nog. Kdor ni imel čistih, je bil naslednji dan požarni po-

kazni. Posebno umazane so kaznovali kar na mestu z opasačem. Zolna je bil večkrat med njimi.

Kmalu pozneje je prišel dežurni po petrolej-ko. V rokah je držal še pismo.

»Ali spi tu vojak Mihec Mravlja?«

»To sem jaz,« je skočil pokonci krojač. »Ali je kaj narobe?«

»Ne vem. Tole pismo so založili. Dobiti bi ga moral že včeraj opoldne. Na!«

Vrgel mu je pismo na slamnjačo, snel pe-trolejko in odšel.

»Tristo zelenih, zdaj še brati ne bom videl,« je trepetal Mihec. Pismo je bilo precej nena-vadno. Kolikor je mogel videti, je bila pisava velika in okorna, popolnoma tuja. Tinca mu že ni pisala. Ali se je njej kaj pripetilo? Mo-goče je umrla od žalosti.

Stekel je na hodnik. V medli svetlobi je bral:

Na Potoku, 31. maja 1921.

Nepoučenemu krojaču!

Čeprav nerad raznašam novice od drugih, ti moram povedati, da ima tvo-ja Tinca drugega. Vsak večer hodi ne-kdo ponjo s konjem. Odjašeta neznanu kam in se vračata zgodaj zjutraj. Če jo imaš rad še rad, se čimprej vrni do-mov in uredi zadevo, drugače bo pre-pozno. Zaskrbljeni vaščan.

Mihu je postalo slabo. Požarni mu je pri-nesel kozarec vode. Vso noč potem krojač ni zatisnil očesa. Zjutraj je šel na raport, da bi rad izkoristil dopust. Rednega mu še niso ho-teli dati. Ko je kapetan opozoril, da se je iz-kazal kot vodja izvidnice, mu je komandir očital, da s stražo ni bilo ravno najboljše.

»Če boš prihodnjč dobro streljal, se bo mogoče dalo kaj narediti,« mu je na koncu vllil nekaj poguma, ko je Mihec začel jokati. Nato ga je spodil.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

177

Toda kje je množica, obsejana na životarjenje in ki umira od lakote v času, ko lahko kupiš na trgu eno samo kokošje jajce in zanj odšteješ šest tisoč mark.

Ljudje ne razumejo, kako je tako razvrednotenje mogoče. Kako naj preprost človek vidi v zakulisje finančnih magnatov, ki so nalašč 'obubožali', da bi prepričali antanto, da Nemčija ne bo nikoli zmogla plačati vojne škode, pa če bi jo plačevala pol stoletja.

— Petdeset let?

To je rok, ki so ga zmagovalci postavili za plačilo dolga ob sklepu mirovne pogodbe.

— Petdeset let?

Takrat se bo pisalo leto 1969 ali leto 1970. Samo obresti od obresti na kapital bodo za nekajkrat povečale dolg. Nemčija se ne bo mogla več postaviti na noge. Ne mogla bi več konkurirati z zahodom in posegati v svetovno gospodarstvo kot velika sila. Ne mogla bi se več oborožiti, o čemer že od premirja razmišljajo generali, a še bolj Krupp in drugi fabrikantje orožja. Že prva tri leta po premirju so pokazala pot v več- no obubožanje. To pa bi pripeljalo do revolucije, ki bi bila nevarna potem za ves Zahod. Tega se tudi zahodne velike ribe boje in dajejo Reichswehru in drugim oboroženim oddelkom, policijskim in drugim proste roke pri dušitvi rdečih uporov, ne popuste pa pri vračanju škode in pri gospodarskem izropanju Nemčije, na ta način obsojene na večno revščino.

Morda bodo zdaj mislili drugače. Inflacija in razvrednotenje marke se bo nadaljevala, dokler ne bo antanta znižala ali morda celo v celoti osvobodila Nemčijo dolga.

Nemški magnati raje tvegajo pustolovsko inflacijsko špekulacijo, kakor pa da bi jih zahodnjaki osiromašili.

— Ničesar nimamo. Vojna nas je do kraja osiromašila. Naj vas plačujemo z ničvrednim, z zlatom nekritim denarjem? Ali pa črtajte nemški vojni dolg in pustite da se opomoremo.

O, lahko se bodo opomogli, čez noč opomogli! Samo leto, največ dve bo treba čakati in potrpeti. Zahod bo šel na limanice. Nemčija ne bo doživela tistega, kar je doživela Spanija konec šestnajstega stoletja, ko je njen naraščajoči dolg v enim samem stoletju napravil iz Anglije najbolj bogato deželo sveta. Tudi takrat so bili časi nemirni in sta Evropo pretresali verska reformacija in protireformacija. Toda danes je huje. Evropi grozi boljševisistični prevrat. To je treba ponavljati, nenehno ponavljati ob vsakem rdečem nemiru v Nemčiji. Tako bo zahod postal pupustljiv. Dopusstil bo gospodarsko obnovo in utrditev Reicha, pa tudi vojaško. In Nemčija bo v desetletju zopet sila, ki bo držala Zahod v novem šahu.

Za tako igro so se odločili nemški denarniki. Zanj v tej pivnici, kjer sedaj tevtonsko vzklikajo Hitlerju, najbrž še ne vedo ničesar. Tu igrajo svojo igro. Tulijo, ker je pač treba pokazati, da so zaradi versajske goljufije užaljeni. Če kriči tako celo tale Avstrijec, kako naj bi bili potem slabši patriotje od njega ki mu je uspelo v minulih treh letih iz malo več kakor sto somišljenikov potegniti za seboj že nekaj tisoč münchenških meščanov od pretepaške ulične drhali do generalov. Tudi Seisser, Lessov in Kahr so mu prisegli zvestobo in podporo, vseeno pa so zdaj v dilemi, kaj bo z njimi in njihovimi imenitnimi službami, če deželna vlada Hitlerjevi zahtevi ne bo ustregla.

»In ta prav gotovo ne bo!«

O tem so ti zarotniki prepričani. Kdo pa kar tako prostovoljno zapusti položaj in oblast?

»S kolikimi silami lahko Hitler računa?«

Tudi to računajo Kahr, Seisser in Lessov.

»Vse njegove sile so tu in na ulici pred pivnico. Tisoč. Dva tisoč...«

Račun ne gre Hitlerju v prid.

»Malo, premalo za nasilen prevrat.«

To je neizpodbitno. Najbolje bi bilo zapustiti to pivnico, se nekako izmuzniti, prelomiti besedo, dano noremu zanesenjaku, alarmirati Reichswehr in z njim obkoliti ulico, stisniti obroč, vdreti in aretirati Hitlerja in druge vodilne, nato pa zanesenjaka izgnati v Avstrijo, v njegov Braunau, kjer bo lahko zopet postopal in risal svoje razglednice.

Toda to je sedaj nemogoče.

»Sieg heil! Sieg heil! Sieg heil!«

Mimoidoči poslušajo te vzklike. Tudi Stefi in Slavko gresta mimo, a se ne zmenita zanje. Preveč sta utrujena. Rada bi prišla do tramvaja, ki bi ju popeljal do hotela v bližini isarske železnice.

V hotelu so z njima izredno prijazni. Ne zaradi gostoljubja, marveč zaradi lir, s katerimi je Stefi plačala večerjo.

To je valuta. Trdna valuta.

Neki natakari ji ponuja milijon mark za nezatno vsoto lir.

»Bankovec za milijon mark?«

Oba si ga ogledujeta čeprav ni ne za Stefi ne za Slavka nobena skrivnost o padcu in razvrednotenju marke.

»Najbrž si napravila slabo kupčijo, ker je natakari tako vesel,« pravi Slavko.

»Najbrž imaš prav,« je tudi Stefi žal, čeprav ji je natakari plačal lire v večkratni uradni vrednosti.

A kar je, je. Sicer pa sta pri mislih na zamenjani denar samo s površino, v globini pa mislita Stefi na Franca — na moža, a Slavko na očeta, na jutrišnji dan...

S to mislijo ležeta in ta misel ponese Slavka v sen, medtem ko Stefi še dolgo ne more zaspati.

»Utrujena sem videti, stara,« jo skrbi.

Podoba, ko se je ob prihodu v hotel videla v velikem stenskem zrcalu, noče ugasniti.

Pa bi bila prav jutri rada lepa in mlada, kakor v najlepših dekliških letih. Ali vsaj taka, kakor je bila na dan pred odhodom doma v Borjani, ko so se ji lica razcvetela v upanju ali celo v neomajni zavesti, da bo Franca očarala in si ga vnovič pridobila.

Vinharje in bližnja okolica (13)

Možgani za gospodarja, srce za gospodinjo

Tudi sedlar je včasih prišel na dom, da je naredil ali popravil konjske komate. Prišel je tudi tapetnik za postelje. Razen tega so prišli še potujoči »marelomoharji«, »urmoharji« in razni brusarji pa soboslikarji itd. Imeli smo, skratka, popolno samopostrežbo po hišah, v glavnem v zimskem času in dolčas ni bilo nikoli. Novice so vse drugače krožile med ljudmi kot danes.

Med domače obrtnike so sodili tudi domači klavci prašičev v zimskem času. To so bili mesarji samouki. Največ družinski očetje, ki so na ta način prišli do kolin.

Pri nas v Vinharjih je bil najbolj znan Drmašnkov Lojz iz Bačen. Čeprav ni imel posebnih mesarskih kvalifikacij, je »obdelal« vse prašiče po celi sozeski sv. Urbana in še po Bukovem vrhu.

Nikoli ni bilo toliko snega, da Lojz ne bi bil pred vrati že prej, preden so domači vstali. Zaradi tega so mu v šali očitali, da to ni pridnost,

ampak sitnost. Potem pa je ob peči pri šilcu žganja počakal, da se je zdanilo. Tudi če je bilo treba gaziti sneg dve uri daleč, svoje ure ni nikoli zamudil.

Vse potrebno za koline je bilo pripravljeno že prejšnji dan, vendar se je delo z enim prašičem našemu mesarju zavleklo še v pozen večer. Njegova mesarska odlika je bila tudi v tem, da smo tistega dne zvedeli veliko zgodb iz njegovega življenja, pa tudi veliko raznih novic. Če so kje zredili slabega prašiča, že šali, da so ga v »birtahus«

(predpasniku) prinesli na mesarski stol. Vsako stvar je obrnil na smešno stran, čemur se je najbolj smejal sam. Od časa do časa je z rokavom otrnil kapljico z nosu, če mu ni že prej sama kapnila v klobase. Bil je dober človek, zato mu nihče ni ničesar zameril.

Včasih je bila tod taka navada, da je svinjski rep dobila velika dekla, ki je prašiče vardevala; možgani so pripadali gospodarju, srce pa gospodinjli. Otroci so dobili mehur, ki so ga napihnil v velik balon in posušil nad pečjo. Sicer pa smo se zjutraj tistega dne, ko smo kladli, vsi pokrili in tiščali na ušesa, da ne bi slišali obupnega cviljenja našega pujska.

Kjer ni bilo dovolj domačih možkih, so priskočili na pomoč sosedje, ki so potem dobili za lon koline. Takih praznikov ob kolinah, kot jih imajo Stajerci, pri nas ni bilo nikoli.

Včasih so večji kmetje kladli za dom po dva ali pa tudi po tri prašiče, kar za deset ali celo veččlansko družino ni bilo preveč, posebno še, ker je bilo treba kaj dati tudi revežem. Danes pa marsikje svinjsko meso tudi prodajo mesarju.

Za krvavice smo takrat uporabljali le prevreto proseno kašo, močno odišavljeno

z majaronom. Danes prosa ne pridelujejo več, zato za klobase raje kupijo riž.

Prej kot klobase so morali jesti godljo (skuhano krvavo kašo, ki je ostala pri polnjenju črev).

Včasih je bilo na kmetih vsako delo veliko bolj »andahtno« (obredno) kot danes. Ker je bilo vse pridelano z večjim trudom, so znali vsako stvar bolj ceniti in manj »božjih darov« je šlo v izgubo kot danes, ko gre vse z naglico in s čimveč mehanizacije.

Naš nekdanji sosed Gajznov Jože pa je bil poklicni kopar ali oglar. Prenekatero kopo je zložil po vseh okoliških gozdovih. Pri vsaki kopi si je postavil svojo kolibo, v kateri je spal in si v njej tudi kaj skuhal.

To delo je bilo zelo težko in nesnažno, zaslužilo pa se je včasih kar dobro. Žal so svoje grlo koparji preveč radi čistili z žganjem in zato je šla večina zaslužka za pijačo. Oglarji so imeli tudi svojo pesem:

Sem óglarja imela,
sem tolarje štela.
Zdaj šribarja imam
pa moko petlam...

Stara Gajznova (Jožetova) mati je bila prav tako velik del svojega življenja v gozdu. Bila je pravi specialist za go-

be in druge gozdne sadeže. Če nihče drug ni našel gob, jih je ona nabrala že pol koša. Po cele tedne je bila mokra do kože, pa nikoli bolna; poznala je vsa naravna zdravila, posebno pa naraven način zdravljenja. Treba je priznati, da so bili nekateri bajtarji pravi čudodelniki in marsikaj bi se dalo o njih napisati, če bi imeli ohranjenih ali zapisanih več njihovih starih spominov. Bili so zelo razumni in prebršani; če bi bili imeli taki priliko študirati, bi lahko marsikaj dosegli. Sicer pa jim je tako življenje marsikdaj kar ugajalo. Bilj so svobodni in živelj; so lahko svoje posebno življenje. Seveda je bilo težje tam, kjer so imeli kup majhnih otrok ali v hiši kako bolezen.

Marija Frlic

(Nadaljevanje)

Gorenjski
krajci
in ljudje

Kako so SLAKI osvojili Ameriko(10)

»Prisotnim so solze orosile oči; in tudi nas je stisnilo pri srcu, saj smo zadnjič igrali pred gostoljubnimi in hvaležnimi Clevelandčani. Kdo ve, če bomo še kje deležni tolikšne pozornosti?!

Slovo od ameriške Ljubljane, naslednje jutro, zares ni bilo lahko. Organizatorjem se je glas tresel in komaj so spravili skupaj par besed. Ne daleč stran sem uzrl gruho deklet, mahajočih s premočnimi robčki. Na čelu je stala 'little' Patt in čisto odkrito jokala. V minulih desetih dneh smo namreč postali iskreni prijatelji.»

NABRITI PAVLE

»Morda ste uganili, da odhajamo nazaj v Pittsburg. Organizatorji pittsbourske etape gostovanja so nam poslali nasproti star, razmajan avtobus, narejen nekako sredi dvajsetih let. Z njim smo odropotali do majhnega motela v okolici mesta, ki prav v ničemer ne dosega impozantnega Howard Johnsona. Ampak o slednjem kasneje.

Avtobus, o katerem vam pripovedujem, resnično ni zaslužil svojega imena. Nehote me je spominjal časov Franca Jožefa, ko so naokrog hropla vozila, kakršne dandanes vidiš samo v tehniških muzejih in Chaplinovih filmih. Kolega Pavle, reporter ljubljanske televizije, je med vožnjo skrivoma vključil magnetofonski trak. Po kosilu v eni od številnih obcestnih lokalov smo zaman ugibali, kaj pomeni škripanje, rjovenje in zamolkli poki, ki so se valili iz aparata. Večina je domnevala, da poslušamo posnetek mimohoda tankov oziroma oklopnih transporterjev. Lahko si mislite, kako debelo smo gledali, ko je nabriti Pavle končno razkrinkal povzročitelja nenavadnih zvokov. Da bi bila mera polna, šofer kasneje ni in ni znal razmakniti vrat, ki baje delujejo avtomatično. K sreči so v gostilni premgli metlo, s katero je mož najprej vključil luči in utripalce, nazadnje pa le zadle ročico, ki odpira ter zapira vhode. Preostali kos poti smo, hočeš nočeš, morali prenašati preprih, kajti voznik ni maral ničesar tvegati: enostavno je pustil 'lopute' priprte.

Motel, novo bivališče Slakov, se — kot že rečeno — niti zdaleč ni mogel primerjati z luksuznim clevelandskim 'dvorcem', kjer smo prebivali doslej. Grobo povedano — bil je umazano gnezdo, namenjeno varčnim trgovskim potnikom in revnim potepuhom. Vseeno ostanemo optimisti in upamo, da bodo stvari kmalu spet OK. Morala ansambla naraste zlasti zve-

čer, na koncertu, ki kljub slabi organizaciji izredno uspe. Občinstvo je ponorelo od navdušenja; gledalci so stojte ploskali, kar v Pittsbourgu ni ravno običaj.»

UNIVERZITETNO MRAVLJIŠČE

»12. september. Sinočnje zmagoslavje ne ostane brez posledic. Gostitelji spoznajo, da neugledni predmestni motel, kamor so nas strpali prejšnji dan, ni ekvivalenten vrednosti čudnih muzikantarjev, da sodimo v mnogo boljše stanovanje. Brž rezervirajo sobe v penzionu hotelske družbe Holiday Inn, ki sicer ne nudi razkošja, doraslega kakemu Hiltonu ali Johnsonu, ki pa je za jugoslovanske pojme vseeno skrajno luksuzen. Pravilo, da v Ameriki toliko veljaš, kolikor plačaš, se je znova potrdilo. Ker smo znali napolniti blagajne, smo si pač zaslužili več pozornosti. Pred vhomom v zgradbo je prireditelj celo namestil kričoč napis 'Welcome Lojze Slak Ensemble!'

Zvečer imamo nastop v dvorani bližnje šole. Seveda ste v zmoti, če pod nazivom 'šolska dvorana' razumete zanikrno telovadnico domačega tipa. Velja poudariti, da v Sloveniji ni dosti objektov njenega kova. Podobna je hali v Velenju, vendar tehnično in estetsko precej bolj dognana. Tudi okolica poslopja bi ne mogla biti lepše urejena. Popoldan, na sprejeh skozi nasade, opazujemo sprevo učenk v pisanih nošah, ki — 'oborožene' s tankimi palicami — korakajo sem ter tja in vadijo nekakšno množično točko. Iz sobane poleg glavnega koncertnega prostora vdirajo zvoki trobent, klarinetov, flaut in podobnih instrumentov; stočlanski pihalni orkester ravnokar začinja redno vsakdanjo 'skušnjo'.

Prvič, odkar smo 'odkrili' Ameriko, Slakova glasba obiskovalcev ni spravila ob pamet. Poslušalstvo je dokaj hladno sprejelo pesmi, ki so drugod sprožile vihar odobravanja. Zakaj? Odgovor ni težak. Večina gostov je bila pristnih, rojenih Američanov. Besedila slovenskih viž niso razumeli, sledili so samo ritmu. A žal sta ritem in melodija premalo, da bi v tujcu, ki mu je oboje popolna neznanca, vzbudila potrebno zanimanje. No, pozneje, med plesom, ko so Slovenci spet prevladovali, se je stara slika ponovila: rajanje in razposajeno norenje bi, če bi naša telesa zmogla, trajalo v nedogled.»

(Nadaljevanje prihodnje sredo)

Dvoje kulturnih bilanc

V preteklih dneh sta imeli občna zbora dve kulturno-umetniški skupini v tržiški občini: doseđanja dramska sekcija DPD Svobode in folklorna skupina 'Karavanke'. Da smo ju uvrstili pod skupni naslov, je razlog predvsem v tem, da sta poleg godbe na pihala najvidnejša kulturna amaterska dejavnika v občini.

Dramska sekcija ima dolgoletno tradicijo. Že dalj časa deluje samostojno, saj se je tržiška Svoboda dobesedno obletela. Tudi v sami sekciji se srečujejo s kadrovskimi težavami, saj nimajo podmladka. Vprašanje je, kako naj ga pridobijo, ko so na cesti in so v edini tržiški dvorani tako rekoč podnajemniki. Kljub temu so opravljali svoje kulturno poslanstvo ne le med domačim občinstvom, ampak tudi na gostovanjih po Gorenjski in v slovensko govorečem zamejstvu. Vsakoletna osrednja prireditev te skupine pa so letne igre na prostem, ki so se s sedemletnim stažem že krepko zadržale v tržiški tradiciji.

Na občnem zboru so si tržiški gledališčniki zadali za nalogo predvsem organizacijsko utrditev, pridobitev novih članov, zlasti mladine, in sklenili, da se osamosvojijo tudi s formalne strani. Zato so potrdili nova pravila in se preimenovali v Kulturno-umetniško društvo Tržič. Vključili pa so se tudi v združenje gledaliških skupin Slovenije.

Folklorna skupina Karavanke je od svoje ustanovitve do občnega zbora našela 105 nastopov, od tega 20 v tujini. Z 41 člani, katerim so se na samem občnem zboru pridružili tudi pevci Tržiškega okteta, so najmočnejša amaterska skupina v občini. Tudi plesalci nimajo svojih prostoro-

rov ne za vaje ne za garderobe in shrambo narodnih noš. Z izjemno vztrajnostjo jim uspeva, da se to navzven pri njihovem delu ne kaže, tudi zamenjavo generacij so izvedli brez večje krize, v podmladku pa že rastejo novi plesalci. Ob skromni dotaciji pa znajo folkloristi svoje delo dobro propagirati, zato jim grede na roke delovne organizacije. Svoje nastope so stalno popestrili s sodelovanjem glasbenih skupin (trio sester Potočnik, citraški kvartet Ahačič, kvintet bratov Zupan, instrumentalni trio Marondini, Tržiški oktet), tako da bo kar držala trditev, ki smo jo slišali na občnem zboru, da v folklori ali pa z njo sodelujejo vse generacij-

ske skupine od učencev in dijakov, delavcev in študentov do upokoencev.

Na obeh občnih zborih so izvolili novi vodstvi, sprejeli pa tudi delovna programa za letošnje leto: gledališčniki bodo poleg uprizoritev v dvorani pripravili Držičevega Dunda Maroja na prostem, folkloristi pa bodo še popestrili izbor plesov jugoslovanskih narodov, poleg domačih nastopov pa pripravljajo tudi daljše gostovanje po zahodni Evropi.

In ker bo za kulturno dejavnost letos po predvidevanjih nekoliko več sredstev, upajo oboji, da bodo vsaj nekatera vprašanja tudi v tem pogledu laže rešili.

-ok

Razprava o šolstvu zamejskih Slovencev

Odbor izvršnega sveta SR Slovenije za znanost, kulturo in prosveto je pred kratkim razpravljalo o problematiki slovenskega šolstva v tujini. Kot osnova za razpravo je služila analiza, ki jo je pripravil republiški sekretariat za prosveto in kulturo o šolstvu zamejskih Slovencev v Avstriji, Italiji in na Madžarskem. Pri izvršnem svetu so se zavzeli za to, da se po-

moč slovenskemu šolstvu v zamejstvu poveča in da se posveti več skrbi neresenim vprašanjem s tega področja. Povsod, kjer prebiva slovenska manjšina, naj bi razvili po obsegu in kvaliteti primereno šolstvo. Poleg pedagoške pomoči iz domovine naj bi poskrbeli tudi za to, da šolstvo zamejskih Slovencev pože korenine v državi, v kateri deluje.

KULTURNE VESTI

Koroška Bela — Ob začetku letošnjega šolskega leta se je na osnovni šoli Jožeta Zupana-Jezka na Koroški Beli prijavilo kar 50 učencev za sodelovanje v dramskem odseku javniške Svobode. Na eni izmed sej dramskega odseka so se zato dogovorili, da bodo vsem ljubiteljem odra omogočili nastop. Svoj program dela bodo tako spremenili, da bodo prirejali več otroških in mladinskih iger. V zadnji, ki si jo je ogledalo veliko učencev in prebivalcev Javornika in Koroške Bele, so v Brevkovi povesti Tonček nekateri prvič stopili na oder.

Jesenice — Delavska univerza Jesenice pripravlja za prihodnji teden dva seminarja za higiensko tehnično varstvo. Prvi seminar je namenjen delavcem Vatrostalne, drugi pa delavcem v obratu Izolirke. Delavska univerza pripravlja še dva seminarja in sicer prvega za samoupravljalce v podjetjih in delovnih organizacijah, drugega pa za mlade politične delavce. Za mlade komuniste bodo pripravili idejno politična predavanja, ki se jih bo udeleževalo okoli 50 mladih.

SKOFJA LOKA — Jutri, v četrtek, 28. januarja ob 20. uri, bo vokalni kvartet LEDINA iz Žabnice v dvorani Loškega gledališča (Spodnji trg) priredil samostojni koncert. Koncert, čigar spored obsega 19 narodnih pesmi, je organiziral Klub škofjeloških študentov. Ljubitelji domače glasbe so četverico imeli priliko slišati že januarja lani, ko je nastopila v prostorih Muzeja na gradu. Vstopnice za jutrišnjo prireditev stanejo 4 nove dinarje.

Razstava DOLIKA v Radovljici

V dvorani radovljiške graščine bo v soboto zvečer (ob 19. uri) odprta razstava jeseniških slikarjev amaterjev — DOLIK. Otvoritev razstave je delavska univerza v Radovljici združila s koncertom, na katerem bosta nastopila harfistka Pavla Uršičeva in tenorist Mitja Gregorač. Razstava jeseniških slikarjev amaterjev — DOLIK bo potem odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure do 9. februarja.

A. Z.

Nastop baletne skupine

Pred kratkim je v dvorani delavskega doma na Jesenicah nastopil ansambel baletne šole iz Kranja. Najmlajšim je pripravil dve predstavi baletne pravljice Začarani ptič. Obakrat je bila dvorana polna mladih poslušalcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem nastopajočih. Gostovanje je organizirala ZKPO občine Jesenice in osnovna skupnost glasbene mladine.

Skupino dvajsetih baletnikov iz Kranja vodi tov. Buhova, nekdanja članica baletnega ansambla ljubljanske Opere. Ob tej priliki je izjavila, da bi bila pripravljena poučevati mlade plesalce tudi na Jesenicah, če bi bili za to ustrezni pogoji, razumevanje in denar.

Čigava bo trofeja Svinjska glava?

Hotaveljsko turistično društvo Slajka se marljivo pripravlja na bližnje, sedaj že tradicionalno Smojkarsko tekmovanje

Med kopico prireditev, ki jih iz leta v leto organizirajo v posameznih krajih škofje-loške občine, je Smojkarsko tekmovanje v Hotavljah brez dvoma eno najbolj zanimivih. Gre za oživiljanje starih etnografskih značilnosti kraja — seveda v zabavni, pisano-karnevalski obliki. Člani domačega turističnega društva Slajka zadnje januarsko nedeljo privlečejo na dan posebne tovrstne sani, imenovane smojke, jih domiselno okrasijo in »preoblečejo« v lokomotivo, steklenice, vikinške ladje, parnike, ribe in kdo bi vedel kaj še, sedejo vanje ter zdrvi-vo z bližnjega grička navzdol. Posebna komisija ocenjuje izvirnost domislic in prvim trem dodeli zlato, srebno ter bronasto Svinjsko glavo.

Letošnji »hecc« bo že četrti po vrsti. Med ponedeljkovo novinarsko konferenco so prireditelji zbranim reporterjem zaupali, da se jim je ideja o karnevalu porodila ob razmišljanju, kako obvarovati pozabe nekdanjo značilnost kraja — smojkarje. Smojkarji so bili hribovski kmetje, ki zaradi težavnega terena niso mogli tvoriti lesa, oglja in drv v dolino na običajen način, v običajnem letnem času. Edino rešitev je pomenila sa-nenim podobna vprežna naprava. Nanjo je gorjan pozimi

naložil hlode ali polena, vpre-gel konja ter krenil proti do-lini. Odlikovala sta ga drz-nost in spretnost, kajti pla-ninskih cest, kolovozov in po-ti, kakršne danes prečkajo hoste, takrat niso poznali.

Hotaveljčani računajo, da si bo Smojkarsko tekmovanje v nedeljo, 31. januarja ogle-dalo več kot 2 tisoč ljudi. Program, v katerem sodeluje nad sto domačinov, je razde-ljen na štiri dele: povorka (godba, pustne šeme, orjaški, 3 metre velik čevelj, simbol pokrovitelja, tovarne Alpina Ziri), etnografski del (prikaz spravila lesa in čipkarstva), humoristično tekmovanje za trofejo Svinjska glava in raz-glasitev rezultatov ter zabava v združenem domu (šaljive

točke, prodaja domačih spe-cialitet, ples itd.). Ko smo ho-teli zvedeti, s kakšnimi no-vostmi bodo tokrat nastopali udeleženci, so prireditelji skrivnostno molčali. Izbor in oblika rekvizitov je namreč skrbno varovana tajnost, ki jo lastnik »izda« šele tik pred začetkom velikega spektakla. Slišali smo le, da bodo obi-skovalci videli okrog dvajset zelo skrbno in spretno pre-urejenih smojk, ki celo pre-kašajo podobne izdelke iz prejšnjih let.

Naj povemo še, da je cena vstopnic 4 dinarje za odrasle in 2 dinarja za otroke ter vo-jake. Organizatorji so pripra-vili dovolj parkirnih prostoro-v, ki ležijo tik zraven ceste.

I. Guzelj

Ostareli so, a še vedno aktivni

Pred kratkim je bila na Je-senicah letna konferenca občinske konference občinske organizacije Zveze prostovolj-nih borcev za severno mejo 1918/19. leta. Kljub temu, da je bilo vreme zelo slabo in da je večina članov že krepko naložila osmi križ, se je zbra-lo več kot polovico članov.

V poročilu, ki je zajemalo delo zadnjih dveh let, je bilo rečeno, da je imela organiza-cija v tem času še največ dela z uveljavljanjem pravic prostovoljcev za severno me-jo, ki jim pripadajo po republiškem zakonu. Avgusta so organizirali izlet na Ko-roško, ki se ga je udeležilo 92 veteranov in njihovih svoj-cev. Udeležili so se tudi odkri-tja spomenika generalu Maistru v Kamniku, s komandantom prostovoljcev v gornjesavski dolini Sefmanom pa so sestali v Pod-korenu.

Konference so se udeležili tudi predsednik republiškega odbora organizacije borcev za severno mejo Staudehar in tajnik Kristan, ter pred-sednik občinskega odbora ZZB NOV na Jesenicah Ko-nobelj Franc-Slovenko.

Predsednik republiške kon-ference Staudehar je govoril o delu republiškega odbora v zadnjih dveh letih, ko je bilo treba preveriti več kot 4000 prošenj za priznanje sta-tusa borca za severno mejo. Dalje je govoril o dogodkih od razsula stare Avstrije, ne-srečnega plebiscita na Koroškem, pa do povojnih let, ko

se je Avstrija z državno po-godbo obvezala, da zagotovi slovenski manjšini vse držav-ljanske pravice. Spomnil je tudi na zadnje dogodke na Koroškem, ki nikakor ne mo-rejo biti v prid dobrim so-sebskim odnosom.

Nekateri diskutanti so tudi kritično ocenili spise in spo-mine na boje v letih 1918/19, ki jih je napisal pokojni Šte-fin. Mnenja so bili, da je v njih precej netočnosti in morda celo potvarjanje res-nice. Zato so izrazili željo, da bi jih odstranili iz Teh-ničnega muzeja, kjer so se-daj.

Končno so zadolžili novo izvoljeni odbor, da predlaga skupščini občine Jesenice, da naj bi se ena jeseniških ulic imenovala po generalu Maistru. Mnenja so bili tudi, da bi nabavil prapor organiza-cije, ki bi nosil ime bivšega komandanta. Postavili naj bi tudi spominsko obeležje v Podnartu, kjer je bila formi-rana Sefmanova četa, pa tudi drugod, kjer so nastajali pro-stovoljni oddelki za obrambo severne meje.

Verjetno je le malo skup-ščin in konferenc raznih orga-nizacij tako dobro obiska-nih in razgibanih. Stari pro-stovoljci radi slišijo n tudi razpravljajo o delu organiza-cije in veseli so, če pridejo mednje tudi borci iz zadnje vojne, saj so se vsi borili za isti cilj, za svobodo in zdru-žitve vsega slovenskega nara-da.

srš

Mladina Kranja — mladini Preddvora

filmski projekt »stari kralj« za Preddvor

v črni omari ležijo filmi — naši filmi.

Mrtev celuloidni trak, sličica pri sličici, brez življenja, brez gi-banja. Film pri filmu; magnetofonski trak pri traku. Vse mrt-vo, brez gibanja.

Dajmo jim gibanje, zavrtno jih, preko projektorja naj sve-lobni žarki, beli, črni, rdeči, modri pridejo do naših oči, do naših teles. Vzбудimo življenje, ki mrtvo leži posneto na pro-zorni trak.

Izbrali smo dvajset najboljših filmov skupine in naredili tako dva filmska programa s katerim bomo prehodili kranjsko ob-čino. Najprej s prvim — lažjim, da prebijemo led, da počasi pripravimo naše mlade gledalce na svet, ki smo ga in ga še bomo zajeli z našimi kamerami; da počasi prodrejo do naših filmov in filmčkov.

Bili smo v Cerkljah. Bilo je prijetno.

Bili smo v gasilskem domu na Brnikih, bilo je še lepše.

Lesene klopi, zakurjena peč, mlada publika, ki je prvič videla takšne filme. Če že za nič drugega, za projekcijo v tej dvorani je vredno bilo posneti vsak meter filmskega traku, žrtvova-ti vsako prsto uro. Pa ne samo za brniško mladino, tudi za mlade (in stare) v Cerkljah, kot tudi za Preddvorčane in za vse tiste, ki jih bomo še obiskali. Naše delo je tako dobilo še eno vrednost več. Skušali jih bomo obiskati čim večkrat, jim pokazati vse, kar bo novega nastalo v naših laboratorijih, v naših glavah.

V četrtek, 28. januarja, gostujemo v Preddvoru v vzgojnem zavodu ob 19. uri.

V spomin na bivanje v prijetnem in pobratenem mestu La Ciotat, kjer je pripeljal na postajo vlak v enem prvih filmov nove umetnosti ima filmski projekt, s katerim se bomo pred-stavili v Preddvoru naziv »stari kralj«.

Projekcijo bomo pričeli z najboljšim pionirskim filmom v le-tu 69 IGRA BREZ KONCA avtorjev Jokič in Misjak, risanko NENAVADNI DAN Sumrada Brankota; sledili pa bodo še fil-mi SMRT — avtor Ogris Brane; AXA — Bukovnik Brankota; GITANJALI — Fock Michaela; ZOGICA — Tomažič Ljubo; fil-ma KLINIČNO MRTEV in 9 NADLOG — avtor Kladnik Ziv-ko in dveh filmov EDAMUS in HOMINEM QUERO — Jauh Janeza.

Kar si najbolj želimo od vsakega takega gostovanja je razgovor po projekciji, razgovor ki naj približa naše filme gledal-cem, ki naj nam avtorjem pove, kakšen odziv, kaj so dobili gledalci s te enourne projekcije.

Pričakujemo vas in vaše besede.

2UZU

Prešernovo gledališče za naš kulturni praznik

Prešernovo gledališče v Kranju bo letos zelo lepo pro-slavilo spomin velikega Preš-šerna in ob tem naš kulturni praznik. Od 5. pa vse do 13. februarja se bodo na kranj-skem odru zvrstila vsa slo-venska poklicna gledališča. Prikazali bodo vsa najvažnej-ša domača dela, ki so danda-nes živa na naših odrih.

Za slovesni začetek bodo sami predstavili Cankarjeve Hlapce, s katerimi so že znan pri nas, za kar so prejeli lani na Hvaru prvo mesto s štirim nagradam in s kateri-mi so ob nečastnem gostova-nju v Smederevski palanki želi jaskave pohvale. Tako bo Prešernovo gledališče prosla-vilo tudi 25. obletnico svojega delovanja ter 40. obletnico gledališkega delovanja svo-je-ga člana Mirkota Cegnarja.

SNG Ljubljana bo prikaza-lo Zabe, Celjsko gledališče bo nastopilo s svojo Veroniko

Deseniško, Mariborčani bodo nastopili z Izgubljenim slon-om, Mestno gledališče Ljub-ljana bo kar trikrat nastopilo z Osvajalci in sicer 9., 11. in 12. februarja. Simpatični Trža-čani so prijavili njihovo zna-no Moč uniforme. Za zaklju-ček, 13. februarja pa bodo nastopili gledališčeniki iz No-ve Gorice s Kraljem na Be-tajnovi, tako da se bo teden proslave slovenske drame začel in zaključil s Cankarjem.

Taka široko zasnovana po-častitev našega letošnjega kulturnega praznika je kranj-skemu P. G. omogočena pod pokroviteljstvom občins-ke skupščine Kranj in delov-nih kolektivov Save, Planike, Tekstilindusa, Iskre in Ibija, ki so se vključili v to prazno-vanje. Tako bo na kranjskem odru prikazana gledališka de-javnost od Maribora do Trsta z današnjimi, najizrazitejšimi deli te umetnosti naših ustvarjalcev.

K. M.

PROJEKTIVNO PODJETJE KLANJ

Cesta JLA 6/I (nebotičnik)

IZDELUJE NACRTE ZA VSE VRSTE GRADENJ

GORENJSKA PREDILNICA Skofja Loka

razpisuje prosto delovno mesto

ADMINISTRATORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnje-vati še naslednje: 2-letna administrativna šola.

Prijave sprejema kadrov-sko socialna služba 8 dni po objavi v časopisu.

Razpoznavno znamenje: čebula

Dr. inž. A. Čebulj pripoveduje o smrti pisatelja Toneta Čufarja

Pred tremi leti sem v Glasu objavil krajši sestavek o smrti pisatelja in pesnika Toneta Čufarja. Tedaj sem zapisal, da je Tone Čufar padel v Vižmarjih. Čez nekaj dni se je oglasila neka bralka, ki je zapisala, da Tone Čufar ni padel v Vižmarjih, ampak v Podgori pri Ljubljani.

Po treh letih me je ta poravek napotil, da sem se odpravil v Podgoro spraševat, če je kdo videl, ko so ustrelili pisatelja Toneta Čufarja. Moja pot ni bila zaman. Govoril sem z žensko, ki je tragični prizor videla z razdalje desetih metrov. Zvedel sem tudi, da je bil med zaporniki v Podgori tudi dr. inž. Albert Čebulj, dekan elektrotehniške fakultete v Ljubljani.

Dr. inž. Čebulja sem obiskal na njegovem stanovanju v Kamniku. Tovariš Čebulj se teh dogodkov takole spominja:

»1942. leta sem bil študent na elektrotehniški fakulteti v Ljubljani. Zaprli so nas iste dne kot pisatelja Toneta Čufarja in še veliko drugih ljubljancev.

Odpeljali so nas v taborišče Gonars, pol ure vožnje z

avtomobilom zahodno od Gorice. Uradno se je imenovalo Taborišče za vojne ujetnike. Razdeljeno je bilo na tri dele: v enem so bili vojni ujetniki jugoslovanske vojske, predvsem oficirji in podoficirji. V barakah so bili interniranci. Za nas ni bilo več prostora v teh barakah, zato smo spali pod velikimi šotori na goščavi. Pod vsakim šotorom je spalo 32 internirancev. Nihče nas ni zasliseval. Tu smo ostali šest tednov, 8. avgusta 1942. leta so nam povedali, da nas bodo premeštili. Naslednji dan smo v spremstvu straže šli peš do železniške postaje San Giorgio. Tu so nam zasmehljivo dejali, da bomo naprej potovali kot slamski dvojčki; to je pomenilo, da nas bodo zvezali po dva in dva skupaj.

V Trstu smo prestopili na drug vlak, ki nas je popeljal v Ljubljano. Zaprli so nas v belgijsko kasarno. Rano zjutraj so nas zbudili. To nam je bilo sumljivo. Povsod okrog nas so bile okrepljene straže. Bilo nas je enajst. Z verigami so uklenili po dva in dva. Čufar je bil kot enajsti uklenjen sam. S tovarnja-

kom smo se odpeljali v neznan smer. Tovornjak je bil namreč pokrit. Na mejnem bloku v Šentvidu so nas že čakali Nemci, Italijani so jim izročili spisek in naše osebne izkaznice. S težavo smo zvezani poskakali z visokega tovarnjaka. Poleg tovarnjaka je že stal nemški avtomobil, ki je bil pripravljen, da nas odpelje v Begunje. Ko je Čufar to opazil, je zbežal. Po trenutni zmedli je pet oboroženih ljudi pohitelo za njim. Počili so strelji

in čez nekaj minut se je vrnil gestapovec s pištolo v rokah in dejal: 'Tudi jaz sem ga zadel'.

Trdim, da Tone Čufar v Gonarsu ni bil izdan. V Begunjah nas sploh niso drugega spraševali kot o osebnih podatkih in če kaj vemo o OF.

Tovariš Čebulj je povedal tudi tole zanimivost: ko so zaporniki zapuščaj taborišče Gonars, so drugi menili, da bodo te spustili domov. Zato je vsak želel domačim spo-

ročiti, kako živj v internaciji. »Zdravi so mi naročevali, naj domačim sporočim, da so bolni. To pa zato, da bi dobili od doma pakete. Bolni pa so naročevali, naj doma povem, da so zdravi, zaradi tega, da ne bi bili doma v skrbeh. Da pa bi interniranci vedeli, če sem se oglašil na njihovih domovih, naj sorodniki v paket priložijo eno čebulo. To naj bi pomenilo, da sem bil (Čebulj) na njihovem domu.«

J. Vidic

Radi bi svoj AMD

Člani avto-moto društva v Cerkljah so lani sodelovali na raznih področjih športnega, šolskega, družabnega in društvenega življenja na območju krajevnih skupnosti. Društvo ima nekaj zelo aktivnih sekcij, ki so organizirale vrsto prireditev, tekmovanj, ocenjevalnih in kondicijskih voženj.

V zadnjem času se društvo zavezoma, da bi v Cerkljah zgradili lasten društveni dom. Zemljišče že imajo, vprašanje pa je, kje dobiti denar za gradnjo. O vsem tem in tudi o drugih problemih društva se bodo pogovorili na občnem zboru avto-moto društva, ki bo v soboto zvečer v Cerkljah.

-an

Kaj bodo rekli planinci?

Danes (sreda, 27. januarja) ob 18. uri bo v dvorani občinske skupščine Kranj občni zbor planinskega društva tega območja. To je najmnogičnejša organizacija v občini v okviru telesnovzgojne in rekreacijske dejav-

nosti. Ob razpravi o delovanju v preteklem letu in ob smernicah za dejavnost planinskih vrst v prihodnje bodo prav gotovo imeli člani marsikaj pripomniti, svetovati in usmerjati.

K. M.

Šolska mladina in varstvo narave

Leto 1970 je bilo proglašeno za mednarodno leto varstva narave. Ta akcija naj bi pripomogla, da bi človek spremenil svoj odnos do narave, da bi ne rušil naravnega ravnotežja, zlasti pa, da bi končno spoznal in se zavedel svoje sroče, da nam je doživljanje narave še mogoče domala vsak dan, na vsakem koraku, povsod.

Naloga šolske mladine je določena tudi v tej akciji varstva narave kot zaščita ptic pevk, čuvanje zaščitene in redkih rastlinskih vrst ter pomoč živalim v stiski.

Ptice pevke pozna vsakdo, cela vrsta jih je, od od barvitega liščka, drobnega palčka do kukavice in žolne. Koristne ptice so prav vse ptice, ki jih srečujemo v naravi, razen velikega srakoperja, šoje, srake, vran ter ptic, ki se štejejo za divjad (fazani, jerebice, prepelice, divji golobi in grlice). Večina koristnih ptic se hrani s škodljivimi žuželkami, to je z mesnato hrano, deloma pa se ptice hranijo tudi s semenjem in gozdnimi plodovi, to je z rastlinsko hrano. Koristnost ptic pevk je ogromna in se je ne da izraziti v denarju, mnogo laže pa je izračunati škodo, ki nastane, če teh ptic ni. Poglejmo si primer iz ZDA, kjer so v Kaliforniji na večji površini — porasli s hrastovimi gozdovi — s kemičnimi sredstvi, s katerimi so poskušali uničiti miši, popolnoma uničili vse koristne ptice na tem področju. Posledica tega, ker teh koristnih ptic ni bilo, je bila da se je močno razširila žuželka, katere ličinke so močno objedale hrastovo listje. Vsako zatiranje te ličinke je bilo neuspešno, dokler niso od drugod pripeljali na stotine sinic, ki so škodljive žuželke hitro uničile in hrastovi gozdovi so ostali rešeni. Nasploh so ptice iz rodu sinic najkoristnejše in se hranijo izključno samo z mesnato hrano, pretežno z žuželkami. Enako koristne so tudi žolne in detlji, ki se hranijo z žuželkami,

ki živijo pod drevesnim lubjem. Zelo koristna je tudi kukavica, ki se hrani z gosenicami, ki jih druge ptice zaradi velikosti ne jedo.

Prav zaradi koristnosti so društva za zaščito ptic pevk, gozdarji, lovci pa tudi šolska mladina dolžni zaščititi vse koristne ptice in jim v stiski pomagati. V zimskem času, ko sneg onemogoči ali vsaj otežkoči pticam naravno prehrano, iščejo ptice človekovo pomoč in se zadržujejo v bližini naselij. V zimskem času ptice tudi spremene način in vrsto prehrane. Ptice, ki se vse poletje hranijo z žuželkami, so pozimi prisiljene hraniti se z rastlinsko hrano, z raznim semenjem gozdnega drevja (breza, jelša) ter drevesnimi in grmovnimi popki. Zlasti v hudi zimi pa je te hrane vse manj in ptice trpe lakoto. Zato postavimo na mirnih in skritih mestih ptičje krmilnice. Te naj bodo čim enostavnejše in prirodne. Postavimo in napolnimo s ptičjo krmo jih že zgodaj jeseni, tako da se ptice navadijo na krmilnico in vedo, kje bodo v stiski našle hrano. Ptičja krma naj bo raznovrstna, sestavljajo naj jo pa semena sončnic, prosa, konoplje, jabolka ter drugo semenje. Krma ne sme biti vlažna, drugače zmrzne, kar pticam škoduje. Prav tako ne smemo polgati v ptičje krmilnice kruha in kuhinjskih odpadkov, zakaj to je lahko pticam bolj v škodo kot v korist. Če že krmimo s kuhinjskimi drobtinami, morajo biti te dobro presušene in jih je treba redno vsak dan menjavati. Tako krmiljene ptice bodo zdrave prestale zimo in dočakale pomlad. Vendar pa nam spomladaj ptice zadajo spet novo nalogo, postavitev valilnic, ki nadomeščajo drevesna dupla. Rabijo le za gnezditve ptic duplarjev (sinice, žolne, detelji, strnadi, škorci).

Poleg koristnih ptic pevk pa so zaščiteni tudi koristni sesalci: jež, krt, rovka ter netopir. Pre-

povedano jih je loviti, uničevati in razdirati njihova legla.

Šolsko mladino opozarjamo še na nekaj. Pri vaši igri in delu se boste prav gotovo srečali z divjadjo, z vitko srmo, divjim zajcem, pisanim fazanom, morda celo z gamsom ali jelenom. Ob srečanju z divjadjo mirno obstojte in ne plašite divjadi, saj se bo sama kmalu umaknila, vi sami pa boste bogatejši za drobn spomin ob srečanju z divjadjo. V poletnih mesecih, ko vse ptice skrbje za svoj naraščaj in v gnezdih vale jajčeca, ne motite valečih ptic. Prav tako ne pobirajte iz gnezd jajčec, četudi je gnezdo prazno, brez valečih samičke, ki se je pred vami umaknila in se bo brž, ko se boste odstranili, spet vrnila v gnezdo. V juniju se boste morda srečali tudi s pikastim srnjim mladičem. Teh mladičkov nikar ne odnašajte domov z željo, da bi jih doma udomačili in ob dudki vzredili. To uspe le malokrat, divjad pa kljub največji negi in ljubezni trpi, ker ni svobodna.

Ob koncu pa se pogovorimo še o zaščiti redkih rastlinskih vrst. Število rastlinskih vrst se zaradi vse slabših življenjskih pogojev vse bolj krči. Zaradi tega so bili biologi prisiljeni zaščititi nekatere redke rastline. Teh je na vsem svetu nekaj 100. Pri nas so med njimi najbolj znani: planika, encijan, avrikelj, blagajev volčin, zlati čevljar, narcisa. Te so povsem zaščitene, prepovedano jih je trgati in ruvati. Dovoljeno ni odtrgati niti ene rastline, niti enega cveta, čeprav se ponekod misli, da je kljub vsemu dovoljeno nabrati po tri zaščitene rastline. Pri nas se je prav zaradi zaščite in varstva redkih rastlinskih in živalskih vrst ustanovila posebna organizacija — Gorska straža pri Planinski zvezi Slovenije. Člani te organizacije opominjajo in nadzirajo izletnike in turiste, da ne trgajo in ne uničujejo zaščitene cvetja.

Toliko o varstvu narave. Spoštujte naravo in jo cenite ter postanite pravi ljubitelji narave. G. B.

Parada na ledu

Nastopalo bo mnogo mednarodnih zvezd na ledu Emmerich Danzer, 3-kratni svetovni in 4-kratni evropski prvak. Za humor bodo skrbeli najboljši komiki na ledu Herbert Bobek in Richard Ledwig — kakor tudi opičji parček Joe in Mary
Glasba: Robert Stolz — Režija: Will Petter
Hala bo ogrevana.

Pravočasno si prekrbite vstopnice v svojem potovalnem uradu!
Med vsako predstavo bodo izžrebane dragocene blagovne nagrade.

12. gostovanje Dunajske drsalne revije od 4. do 14. februarja 1971 v mestni velesejski hali v Celovcu

mali oglasi

PRODAM

Prodajam KRAVO simentalko s teletom ali brez. Podrekar, Selca nad Skofjo Loko 90

Prodajam dobro ohranjen TRAKTOR pasquali, 15 KM s prikolicco. Lapajne Rudi, Jazne 32, p. Cerkno 314

Prodajam dve visoko breji KRAVI, simentalko in gorenjsko ciko. Zagar Franc, Stara Loka 51, Skofja Loka 315

Prodajam PRASICA za zakol. Sp. Bela 8, Preddvor 316

Prodajam PRASICA za zakol. Sp. Brnik 68, Cerklje 317

Prodajam eno leto rabljene SMUCARSKO CEVLJE št. 44 (pancerje). Toporš Andrej, Sp. Duplje 32, p. Duplje 318

Prodajam PRASICA za zakol. Bobovec 6, Kranj 332

KUPIM

Kupim dobro ohranjen PUHALNIK za skladanje sena. Navedite ceno. Jagodic Franc, Lenart 2, p. Cerklje 319

Kupim TRAKTOR steyer, 18 KM. Naslov v oglasnem oddelku 320

Kupim 4 m² suhiv MACESNOVIH PLOHOV. Stare Vladimir, Skaručna 25, p. Vodic nad Ljubljano 321

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnišna: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

MOTORNÁ VOZILA

Prodajam nov »PODEN« za FIAT 750, leva in desna polovica. Sutna 79, Zabnica 322

Najboljšemu ponudniku prodajam GARAZO pri pekarni Kranj. Informacije vsak dan od 15. do 18. ure na telefon 23-410 Kranj 323

Prodajam 2-tonski AVTO z zajamčenim pogodbenim prevozom. Ponudbe poslati pod »ugodno« 324

V središču Loke oddam GARAZO. Rutar, Partizanska 16, Skofja Loka, telefon 85-215 325

STANOVANJA

Iščem ENOSOBNO ali DVOSOBNO STANOVANJE v Kranju. Plačam za eno leto naprej. Naslov v oglasnem oddelku 280

Student in študentka brez otrok iščeta eno ali dve NEOPREMLJENI SOBI v Kranju ali okolici. Sajn Polde, Kidričeva 7, Kranj 326

POSESTI

Na Mlaki pri Kranju prodajam lepo ZAZIDLJIVO PARCELO (591 m²) za 30.000 din. Resni interesi dobijo informacije na telefon 21-342 Kranj vsak dan od 20. do 21. ure, v sobotah in nedeljah pa ves dan. 327

ZAPOSLITVE

Takoj sprejem MIZAR-SKEGA POMOČNIKA, vajenca ali za priučitev. Markun Franc, mizarstvo, Ribno, p. Bled 285

IZGUBLJENO

Na Planini izgubljeno ročno žensko URO vrnite Križnar Mariji, Planina 30, Kranj 328

OSTALO

AVTOPREVOZNIK z 2-tonskim kamionom sprejme pogodbene prevoze v podjetju ali ustanovi. Ponudbe poslati pod »solidno« 329

PIREDITVE

GOSTISCE pri JANCETU iz Srednje vasi pri Senčurju ima vsako soboto ZABAVO s PLESOM. Išcem tudi GLASBO, po možnosti trio. 330

KUD Ivan Cankar Sv. Duh ponovi v soboto 30. januarja 1971 ob 8. uri zvečer in v nedeljo 31. januarja ob 3. uri popoldne vojno dramo v petih dejanjih ZIV POKOPAN. V nedeljo ob 3. uri popoldne je jubilejna počastitev 40 let kulturnega in 25 let režiserskega dela predsednika KUD-a tov. Rožanca Vinka. Na letakih objava za 18. uro je netočna. 331

Kranj CENTER

27. januarja amer. barvni VV film RIO BRAVO ob 15.30, amer. barvni film PRO. STOR ZA LJUBIMCA ob 18. in 20. uri

28. januarja amer. barvni film PROSTOR ZA LJUBIMCA ob 16., 18. in 20. uri

29. januarja zah. nem. barv. film ZIVLJENJE V DVOJE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

27. januarja premiera italij. barvnega filma KOT SOVE PODNEVI ob 16., 18. in 20. uri

28. januarja amer. barvni CS film ALVAREZ KELLY

ob 16. in 18. uri, italij. barv. film KOT SOVE PODNEVI ob 20. uri

29. januarja amer. barvni film TRI NA KAVCU ob 15.30, amer. barvni VV film RIO BRAVO ob 17.30 in 20. uri

Tržič

28. januarja ameriški film PESEK IVO JIME ob 17.30 in 19.30

29. januarja premiera ameriškega barvnega CS filma MAC KENNOVO ZLATO ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

27. januarja premiera francoskega barvnega filma NEUBOGLJIVI ob 17.30 in 19.30

28. januarja franc. barvni film NEUBOGLJIVI ob 17.30 in 19.30

29. januarja premiera amer. barvnega CS filma ROSEMARYJIN OTROK ob 17.30 in 19.30

Kamnik DUPLICA

27. januarja amer. barvni film REVOLVERJI ODLOCAJO ob 19. uri

28. januarja amer. barvni film REVOLVERJI ODLOCAJO ob 19. uri

Radovljica

27. januarja amer. barvni film HISA IZ KART ob 18. uri, amer. barvni film DIM PISTOLE ob 20. uri

28. januarja špan. barvni film DEKLE ZA ZABAVO ob 20. uri

29. januarja amer. barvni film DIM PISTOLE ob 20. uri

Skofja Loka SORA

27. januarja angl. barvni film NORMANOVE HIPI AVANTURE ob 18. in 20. uri

28. januarja danski barvni film DEVICA IN VOJAK ob 20. uri

29. januarja danski barvni film DEVICA IN VOJAK ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

27. januarja amer. barvni film SKRIVNOSTNA CEREMONIJA

29. januarja angl. barvni film NORMANOVE HIPI AVANTURE

Državna založba Slovenije

Ljubljana, Mestni trg 26

objavlja na podlagi določil pravilnika o delovnih razmerjih in sklepa pristojnega samoupravnega organa naslednjo potrebo po takojšnji zaposlitvi

2 blagajnikov

v poslovalnici DZS Kranj, za določen čas v dvoizmenskem delu, ko je treba nadomeščati delavke odsotne zaradi porodniških dopustov. V poštev pridejo KV prodajalci ali drugi interesi z ustrežno izobrazbo in vsaj podobno prakso. Lahko so tudi upokojenci-ke, ki bi se želeli zaposliti po delovni pogodbi.

NK delavca

za pomožno delo v trgovini za transport blaga z vozniskim izpitom A kategorije

Informacije dobite v kadrovski službi podjetja ali neposredno v DE Kranj. Interesenti naj se prijavijo v poslovalnici DZS, Knjigarna Simon Jenko, Kranj.

Priprave na 50-letnico gasilstva v Smledniku

Na svojem 50. rednem občnem zboru so gasilci gasilskega društva Smlednik pregledali uspehe in neuspehe tako v preteklem letu kot tudi v petdesetih letih svojega delovanja. Iz poročil je bilo mogoče razbrati, da je društvo uspešno delovalo ves čas svojega obstoja, v zadnjih petih letih pa je imelo še posebno velike uspehe. Od leta 1966 do 1971 so kupili dve motorni brizgalni, gasilski kombi ter prikolico za motorno brizgalno. Vso to opremo so kupili ob pomoči članov društva, prebivalcev krajevne

skupnosti, delovnih organizacij in občine.

Prav sedaj preurejajo svoj gasilski dom. Člani gasilskega društva so v preteklem letu opravili več kot 500 prostovoljnih delovnih ur.

Po programu dela v letošnjem letu, bodo kar največ skrbi posvetili vzgoji gasilskih kadrov, prizadevali pa si bodo kar največ mladih vključiti v gasilske vrste. Letos naj bi tudi dokončno preuredili gasilski dom. Obenem pa so se že začeli pripravljati na 50. obletnico gasilskega društva v Smledniku.

A. Carman

Nova oprema za gasilce

Občinska gasilska zveza Kamnik je za potrebe gasilskega društva Kamnik kupila nov gasilski avto IMV za prevoz gasilcev, brizgalne in opreme.

Letos pa nameravajo kupiti gasilski avto znamke mercedes (3,5 tonski), ker so avtomobili te vrste najbolj primerni za kamniški teren. Za nakup avtomobila potrebujejo 18 milijonov S din. Več kot polovico denarja so že zbrali. Decembra so poskušali od kamniških podjetij odkupiti devize, ker bodo avto uvozili iz tujine, vendar deviz koncem leta ni bilo na voljo.

Zamenjava motorizacije pri gasilskem društvu Kamnik je bila nujno potrebna, ker so do sedaj razpolagali s cisterno, ki ni bila uporabna, v garaži pa je gasilski avtomobil, ki so ga kupili že pred vojno, v nevoznem stanju.

Lani je občinska gasilska zveza kupila pet brizgalnih znamke rosenbauer. Te brizgalne so dobila gasilska društva Komenda, Nevlje, Gozd, Tunjice in Križ.

Novih brizgalnih še nimajo gasilska društva Smartno, Sola in Spitalič. V kamniški občini so se zmenili, da vso opremo za potrebe gasilskih društev v občini kupuje občinska gasilska zveza. Sredstva za opremo prispevajo občinska skupščina, oddelek za narodno obrambo iz sredstev namenjenih za civilno zaščito, gasilska društva oziroma občani s prostovoljnimi prispevki.

J. Vidic

Pregled požarne varnosti

Referent za požarno varnost kamniške občine je lani opravil 110 pregledov v gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah, da bi ugotovil, kako je s požarno varnostjo v teh enotah združenega dela. Med drugim je pregledal tudi požarno varnost 80 počitniških koč na Veliki planini.

Pri pregledu je referent opazil predvsem naslednje pomankljivosti: slaba elek-

trična napeljava (slaba instalacija, neprimerni kabli, malomarno vzdrževanje električne instalacije, instalacija je često pokrita z raznim materialom ali polizdelki), hidrantji so pod razno opremo ali odpadki, tako da je težko priti do njih. Zagovino (lesna industrija) redno ne odvažajo iz delavnice. Lakirnice se čistijo z jeklenimi lopaticami, ki lahko povzročijo iskrenje in požar. Skladovni-

ce lesa niso predpisano oddaljene ena od druge. Pomankljiva so sredstva za gašenje požara.

Znatno boljše kot prejšnja leta pa so lastniki planinskih koč na Veliki planini poskrbeli za požarno varnost.

J. Vidic

Obvestilo

Uprava javne varnosti v Kranju sporoča, da so bile v zadnjih dneh novoletnega sejma v Kranju iz osebnega avtomobila spadeček, ki je bil parkiran pred restavracijo Park v Kranju, ukradene smuč. Oškodovanec se ni javil. Ker pa so smučj našli, Uprava javne varnosti v Kranju naproša oškodovanca, da se zgloji na Upravi javne varnosti, kjer bo dobil smučj.

Zimsko prvenstvo SRS v rokometu Dve zmagi Kamničank

V nadaljevanju zimskega rokometnega prvenstva SRS v rokometu v mali dvorani hale Tivoli so s tekmovanjem pričele tudi rokometiške v B-skupini. Od gorenjskih predstavnic so največ uspeha pozele rokometiške Kamnička, ki so v obeh tekmah visoko premagale svoje na-

sprotnice in s štirimi točkami prevzele vodstvo. Pol izkupička pa so si z dobro igro priborile igralke loškega Kroja.

Rezultati: Kamnik : Renče 10:5, Kamnik : Gorenje B 16:5, Sešir : Gorenje B 7:3, Olimpija B : Sešir 8:6. —dh

Ta posnetek nam je poslal dopisnik z Jesenic. Nič kaj lep ni pogled na nered okrog smetnjakov. Kaj bi bilo treba storiti, da bi bilo lepše? Morda kupiti več smetnjakov in bolj pogosto odvažati odpadke? Mogoče pa le malo več smisla za red in čistočo mesta, smetnjake poravnati v vrsto in odpadke metati vanje, ne pa kamor padejo. Foto: B. B

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

V petek, 22. januarja, nekaj po dvanajsti uri se je na Trebiji pripetila prometna nezgoda vozniku motornega kolesa Janezu Urhu s Trebije. Urh je vozil za tovornim avtomobilom, voznik Franc Podobnik iz Račeve. Tovorjak je nenadoma pred srečanjem z avtobusom zavrl, motorist pa tega ni opazil in se je zaletel v zadnji del tovrnjaka. Pri tem je bil Janez Urh huje ranjen.

PREHITEVANJE V MEGLI

Na cesti prvega reda med Mejo in Jeprco je v soboto, 23. januarja, ob 13. uri voznik osebnega avtomobila nemške registracije Nikola Sladakovič iz Prijedora prehitel neki avtomobil. V tem trenutku je iz nasprotne smeri pripeljal v osebnem avtomobilu Matjaž Vranič iz Ljubljane, tako da sta avtomobila trčila. Vraničev avtomobil je po trčenju odneslo s ceste. Voznik Vranič pa je bil huje ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Škode na vozilih je za 25.000 din.

AVTOMOBIL ZANESLO NA PLOČNIK

Na Cesti maršala Tita na Jesenicah je v soboto, 23. januarja, nekaj po osmi uri zvečer zaradi neprimerne hitrosti na poledeneli cesti zaneslo voznika osebnega avtomobila s cestišča na pločnik, kjer je zadel 18-letnega Borisa Podlogarja. Pešec je bil v nesreči laže ranjen.

VOZNIK UMRL NA KRAJU NEZGODE

Na cesti med Bledom in Lescami se je v nedeljo, 24. januarja, pripetila huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Janez Vidic iz Zasipa, star 38 let, je zaradi neprimerne hitrosti in mokrega cestišča zapeljal v desno v neplužen sneg, od tam pa je njegov avtomobil odbilo v levo v osebni avtomobil nemške registracije, voznik Rudi Philipp. Trčenje je bilo tako hudo, da je voznik Vidic na kraju nesreče umrl. Sopotnica v Philippovem avtomobilu je bila laže ranjena. Škode na avtomobilih je za 30.000 din.

NEZGODA NA PREHODU ZA PEŠCE

Na Koroški cesti v Kranju je v ponedeljek, 25. januarja, pred šesto uro zjutraj voznik osebnega avtomobila Borut Košir iz Kranja zadel Danico Gabrič, ki je šla čez cesto. Nesreča se je pripetila, ko je Gabričeva prečkala cesto po prehodu za pešce, ki ni več viden, ne da bi se prepričala, če je cesta prosta. V nesreči je bila Gabričeva huje poškodovana in so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

L. M.

V 81. letu starosti je po hudi bolezni doživel

Marija Škrjanc, roj. Sodnik
Škrjančeva mama

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 28. januarja, ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti v Stiški vasi št. 1 na pokopališču v Cerklju.

Zalujoči: sinovi Janez, Tone, Jože ter hčerke Angela, Marija in Manca z družinami

Stiška vas, 26. januarja 1971

Kaj je narobe v NK Triglav?

V zadnjem času se v Kranju precej govori o nogometnih Triglavu. Skupina igralcev prve ekipe je zahtevala izpisnico iz kluba, trener Perkovič je podal ostavko ipd. Da bi zvedel kaj več, smo zaprosili za razgovor sekretarja NK Triglav tov. Rudija Grosa, ki nam je povedal naslednje:

»Minulo leto je bilo za nas po dolgem času eno najuspešnejših v zgodovini kranjskega nogometa. Posrečilo nam je formirati upravni odbor, ki je bil najaktivnejši v zadnjih petih letih. Znano je, da je v minulih letih kvaliteta kranjskega nogometa precej padla, več igralcev je zaradi materialnih dobrin odšlo v Ljubljano, novi upravni odbor je sprejel dolg v višini 2.500 dinarjev ob znižanju dotacije itd. V tako težkem položaju je bilo nedvomno sredi lanskega leta težko sestaviti novi upravni odbor, ki mu predseduje tov. Ivo Hrovatin. Odbor je zelo aktiven. Z velikim naporom je znižal dolg, v redu smo obsolvirali vse tekme v zahodni conski ligi z osvojitvijo prvega mesta, mladinci so bili na republiškem prvenstvu četrti, pionirji pa republiški prvaki. Čeprav nekateri v kranjski občini niso bili zainteresirani za nogomet, smo v minulem letu dosegli izredno lepe uspehe. Res je, da imamo v Kranju za nogomet odlične pogoje (stadion), vendar nas tarejo še drugi problemi, ki se kažejo zlasti v pomanjkanju opreme (čeprav nam je izdatno pomagala kranjska Planika) in v finančnih sredstvih za vzgojo mladega kadra. Pri vsem tem pestrem delu nam ni uspelo organizirati proslave ob 50-letnici ustanovitve kranjskega nogometnega kluba.

V jesenskem delu se z igralci članskega moštva nisimo tedensko sestajali, to pa se nam je sedaj krepko maščevalo. Nekateri igralci so začeli opravljati na lastno iniciativo brez vednosti upravnega odbora razne funkcije, ki so v pristojnosti upravnega odbora oziroma tehnične komisije. Med igralci sta se formirali dve skupini. Nesložnost se je odrazila v slabih rezultatih v nekaterih tekmah jesenskega dela prvenstva. Skupino »nezadovoljnejšev« vodi igralec Andrejašič, ki je v jeseni na lastno pobudo organiziral tudi tekmo z ljubljansko Olimpijo. Zaradi nedisciplin in nešportnega obnašanja je upravni odbor izključil tovariša Andrejašiča iz svojih vrst.

O vseh teh vzrokih in problemih se je upravni odbor hotel pogovoriti z igralci na skupnem sestanku 15. januarja letos. Skupina igralcev pod vodstvom Andrejašiča ni bila zadovoljna z besedami, ki jih je na tem sestanku nanizal predsednik kluba tov. Hrovatin. Se več, na sestanku so se skrajno nešportno ponašali napram funkcionarjem kluba. Skupina Andrejašičevih privržencev je na tem sestanku vztrajala, da upravni odbor že na tem sestanku preklicuje izključitev Andrejašiča iz NK Triglav. Zagotovil je le, da bo ponovno preučil problem v zvezi z izključitvijo. Ko upravni odbor ni pristal na to izsiljevanje, je Andrejašič skupaj s svojimi privrženci zapustil sestanek.

Upravni odbor se trudi, da bi kranjskemu nogometu vrnil ugled in ga pripeljal na tisto mesto, ki mu pripada. Zato je energično nastopil proti vsem razbijačem kluba, ki kvarno vplivajo tudi na ostale člane nogometnega kluba Triglav. V klubu so menja, da kranjski nogomet kljub temu, če ga bo zapustila skupina igralcev, ne bo propadel. V klubu je dovolj discipliniranih in naderjenih igralcev, ki igrajo nogomet z veseljem in idealizmom brez iskanja in izsiljevanja finančnih dobrin pri upravi kluba. Prepričani smo, da bo nova generacija kranjskih nogometašev v prihodnjih letih častno reprezentirala nogometni šport v Kranju in da bodo kmalu prišli časi, ko bo kranjski nogomet tudi v članski konkurenci med najboljšim v Sloveniji, tako kot so danes že mladinci in pionirji. P. Novak

Dobra bera gorenjskih smučarjev

Čeprav vreme smučarjem ni najbolj naklonjeno, je smučarska sezona v polnem razmahu, saj se na belih strminah, tekaških smučinah in skakalnicah tekmovalci vseh treh smučarskih disciplin borijo za čimboljše uvrstitve. Tudi pretekla nedelja je bila bogata s tekmovanji. Gorenjski predstavniki niso razočarali. Na vseh prireditvah so pobirali najboljša mesta, kot je to njihova navada.

Na Velem polju na Igmanu je na trinajstem tradicionalnem tekmovanju smučarskih tekačev na 20 km dolgi progi zmagal veteran Roman Seljak, trener tekačev Alpeša. Na ostalih dveh mestih zasledimo njegova varovanca Filipa Grašiča ter Janeza Krišlja.

V Ihanu je bil domači smučarski klub prireditelj letošnjega republiškega prvenstva za pionirje. Pri starejših pionirjih in pionirkah sta naslov osvojila predstavnika kranjskega Triglava Lotrič (pionirji) ter Fistrova (pionirke).

TVD Partizan Logatec pa je bil na Črnem vrhu nad Idrijo organizator meddruštvenega veleslalomu. Tu so se pomerili cicibani, cicibanke ter mlajše pionirke in mlajši pionirji. Spet so bili na prvih mestih tekmovalci Gorenjske. Pri cicibanah je zmagal Ločan Gašperšič, pri cicibankah pa njegova klubska kolegica Valičeva. Najhitrejša pri mlajših

pionirjih sta bila Tržičan Lukanc ter Valič (Skofja Loka), medtem ko je pri mlajših pionirkah zmagala Dornik (Olimpija), druga pa je bila Caf (Jesenice).

Na meddruštvenem veleslalomu, ki je veljal tudi za kategorizacijo za mlajše mladince in mladinke, je v Mežici nastopilo nad 170 tekmovalcev. Pri članih je bil najboljši Pustoslavšek (Mežica), pred Gartnarjem (Alpeš), pri mlajših mladincih je progono najhitreje presmučal Jeseničan Saksida, pri mlajših mladinkah pa Triglavanka Bajželj.

Na Javorniku so se na 30-metrski skakalnici pomerili na meddruštveni tekmi mlajši in starejši pionirji ter mlajši in starejši mladinci.

Pri mlajših pionirjih je zmagal Berčič (Iirija) pred Demšarjem (Križe), pri starejših pionirjih pa si je prvo mesto priskakal Ribnikar (Križe), pri mlajših mladincih je bil to pot najboljši Jeseničan Zemlja, pri starejših mladincih pa Prešeren (Jesenice).

Kranjčan Janez Bukovnik je bil zmagovalec tradicionalnega mednarodnega tekmovanja na 60-metrski skakalnici v Zahomcu za Zilski pokal. Pri mlajših članih je drugo mesto zasedel Kranjčan Franci Mesec. Pri starejših mladincih je bil to pot najboljši Jeseničan Cuznar, ki je osvojil drugo mesto, medtem ko sta Turk (Logatec) in Očko (Triglav) zasedla tretje oziroma četrto mesto pri mlajših mladincih. —dh

Državno prvenstvo v hokeju na ledu Visoki zmagi favoritev

Predzadnje kolo državnega prvenstva v hokeju na ledu v elitni A-skupini je minilo brez presenečenj. Letošnji državni prvak Jesenice je na domačem ledu katastrofalno premagal zagrebškega Medveščaka (13:3). Drugoplasirana Olimpija pa je v hali Tivoli z dvoštevilčnim rezultatom pregazila vevško Slavijo (13:2).

V zadnjem kolu pa bo v dvorani Tivoli še zadnji letošnji obračun obeh starih rivalov. Zreb je namreč določil, da se v soboto ob 18. uri pomerita Olimpija in Jesenice.

Tudi v B-skupini so bili doseženi pričakovani rezultati. Kranjskogorci so na jesniškem ledu brez težav osvo-

jili še dve pomembni točki v tekmi z beograjskim Partizanom (6:2). V zadnjem kolu se bodo v Beogradu pomerili z istoimenskim moštvom, ki ima enake možnosti za vstop v elitno skupino.

V slovenski ligi so za presenečenje poskrbeli mladi hokejisti Prevoj, ki so na ledeni ploskvi pred halo Tivoli odpravili favorizirano moštvo trziškega Partizana (10:5).

Pred zaključkom so tudi s tekmovanjem za mladinski republiški naslov. Ligaška ekipa Kranjske gore je s slabo igro premagala borbeno mladince Slavije (7:4), z zmago pa so Kranjskogorci že osvojili republiški mladinski naslov. —dh

Veleslalom na Starem vrhu

SK Transturist je v nedeljo priredil na Starem vrhu prvo večje tekmovanje, odkar so na tem zimskošportnem središču preuredili proge in postavili žičnice. Prizadevni loški smučarji so tekmovanje izpeljali zelo dobro, pa tudi udeležba je bila izredna, saj je med najboljšimi manjkala le trojica Jakopič, Gazvoda in Kavčič. Pri članih so bili Jeseničani najuspešnejši. Kljub težkim vremenskim neprilicam je bila progona zelo dobro pripravljena. Nastopilo je 13 članic in 105 članov. Vrstni red: člani — 1. Gašperšič, 2. Pesjak, (oba Jesenice), 3. M. Klinar (Jesenice) in Sevcnikar (Branik), 5. Puhak (Zagreb) itd., članice — 1. Pirnat, 2. Cizej (oba Branik), 3. Zerjav (Olimpija), 4. Meglič, 5. M. Bem (oba Radovljica) itd. P. Pokorn

Prvaki: Podobnik, Zelnik, Selan in Šink

Na 20-m skakalnici v Naklem se je v soboto pomerilo 30 mladih skakalcev iz kranjskih osnovnih šol za letošnje prvenstvo. Največ tekmovalcev sta dali osnovni šoli Lucijan Seljak in France Prešeren, ki sta imeli v svojih vrstah tudi največ kvalitetnih tekmovalcev. Pomerili so se v štirih kategorijah. Pri mladincih sta se udarila za prvo mesto Matevž Podobnik in Marko Brenkuš. Zmagal je zaradi daljših skokov prvi. Podobna borba za prvo mesto je bila tudi v obeh pionirskih konkurencah. Pri cicibanah pa je zmagal Aci Šink.

Rezultati: MLADINCI — 1. Matevž Podobnik 202,1 (16,5, 16,5 m), 2. Marko Brenkuš (oba OS Lucijan Seljak) 190,7 (15,5, 16), 3. Tone Kozjek (OS Simon Jenko) 187,0 (16, 16), 4. Sandi Čimžar (OS Predoslje) 186,5 (16, 16) 5. Franci Azman (OS France Prešeren) 170,8 (14,5, 15,5); **STAREJŠI PIONIRJI** — 1. Janez Zelnik (OS France Prešeren) 186,1 (15, 15,5), 2. Zvonko Belančič 183,8 (15,5, 14,5), 3. Lojze Jenko (oba OS Lucijan Seljak) 175,8 (15, 15), 4. Janez Praprotnik (OS France Prešeren) 175,3 (15, 15), 5. Franc Verdnik (OS Lucijan Seljak) 164,5 (13,5, 13,5); **MLAJŠI PIONIRJI** — 1. Ladi Selan (OS Lucijan Seljak) 159,1 (13, 12,5), 2. Bojan Bajželj (OS France Prešeren) 155,4 (14,5, 14), 3. Jožko Galjot (OS Lucijan Seljak) 153,4 (14, 12).

J. J.

Kranjčan Janez Teran zvezni kapetan

Na zadnji seji izvršnega odbora namiznoteniške zveze Jugoslavije v Beogradu so poleg izglasovanj kandidatur za svetovno namiznoteniško prvenstvo, ki bo leta 1973 v Jugoslaviji izvolili tudi nove

zvezne kapetane za moške in ženske. Organizacija prvenstva bo v rokah namiznoteniških delavcev SR Bosne in Hercegovine, gostitelj najboljših namiznoteniških igralcev na svetu pa bo športna dvo-

rana Skanderije v Sarajevu. Nekdanjega reprezentanta in evropskega prvaka v dvojicah Kranjčana JANEZA TERANA pa so izvolili za novega zveznega kapetana za moške. Čestitamo! —dh

1 vprašanje 3 odgovori

Nedavna odločitev o revalvaciji, o novem tečaju dinarja, nas je vse bolj ali manj presenetila. Pričakovali smo jo, a vendar nihče ni mogel točno reči, kdaj in v kakšni obliki bo nastopila. No, sedaj vemo, da od nedelje naprej ameriški dolar velja 15 dinarjev in da se je vrednost dinarja (v primerjavi s prejšnjo) zmanjšala za 16,67 odstotka. Novinar in fotoreporter Glasa sta ob tej priložnosti obiskala trojico bralcev ter ji zastavila naslednje vprašanje: kako ste zvedeli za devalvacijo, kaj si od nje obetate in ali so vas sprejeti ukrepi kakorkoli prizadeli?

● Peter Pipp (27), gradbeni tehnik, doma iz Zabnice: »Ze dolgo sem slutil, da je razvrednotenje našega denarja neizbežno, konkretnije govore pa so mi prišle na uho dva dni pred uradno razglasitvijo devalvacije. Verjel sem jim, saj je javna tajna, da bi ukrep morali sprejeti že novembra oziroma decembra lani. Tudi odnos do izseljencev in turistov, ugodnosti pri menjavi deviz okrog božiča in novega leta, so bile dovolj zgovorno znamenje, ki ga nisi mogel spregledati. Devalvacija naj bi po mojem pomagala stabilizirati gospodarstvo ter zavreti inflacijo. Toda če je ljudje, zlasti tisti na odgovornih položajih, ne bodo jemali dovolj resno (spoznanje, da je uvažanje blaga, ki ni življenjskega pomena, nesmiselno), bo potkus ostal brez zaželenih rezultatov. Žal utegne — kot zmeraj doslej — razvrednotenje sprožiti podražitev osnovnih prehrambe-

nih artiklov, kar seveda prizadene predvsem ljudi z nizkimi prejemki. Osebnost sem precej izgubil, saj varčujem, vendar nimam deviznega računa. Podobno je z večino drugih občanov.»

● Silva Hafnar (46), tajnica komiteja občinske konference ZK Skofja Loka, doma z Godešča: »O devalvaciji mi je minulo soboto zvečer pripovedovala tašča, kmečka gospodinja. 'Ali veš, da bo denar spet propadel?' je vprašala in me spravila v nemajhno začudenje. Veš, na gospodarstvo se ne razumem kaj prida, vendar sodim, da celotna zadeva ni bila izvedena ravno najbolje. Ljudje so prežgodaj zvedeli zanjo. Zadnje dni so temeljito izkoristili in kajpak precej zmanjšali začetni učinek. Mislim predvsem na osebe, ki zavzemajo ključne položaje, ki imajo v žepu (in v banki) največ in ki zato prve slišijo za bližajočo se spremembo. 'Mali človek' tako ali tako ne sumi ničesar — a tudi če bi, bi ne mogel bistveno škoditi načrtom. Menj je razvrednotenje prizaneslo, saj premorem edinole stari milijon dolga.»

● Lojze Filipič (32), mesar, predsednik TD Hotavljice v Poljanski dolini: »Za novo pariteto dinarja sem čul v petek popoldan, ko so banke ustavile izdajanje deviz. Govorice o devalvaciji, ki da bo začela veljati januarja 1971, pa so me dosegle konec minulega leta. Poraznega stanja, v katerem smo se znašli zadnje čase, je, domnevam, v precejšnji meri kriv vedno večji krog ljudi, ki preenostav-

no zaslužijo ogromne vsote in ki z njimi preveč lahkomišelnostno ravna. Upam, da dogodek ne bo povzročil norega divjanja cen, temveč preprečil uvažanje tisočev, popolnoma nepotrebnih neumnosti in državljanom vrnil zaupanje v domačo valuto. Dinar moramo pričeti spoštovati ter — kar je najpomembnejše — dvigniti njegovo ceno na zunanem tržišču. O sebi lahko povem, da me sklep ZIS ni niti presenetil, niti prizadel. Denar, kolikor ga z ženo zasluživa, vselej brž opredmetiva, nekam investirava ali preprosto porabiva.»

I. Guzelj

Novi tečaj dinarja del stabilizacijskega programa

(Nadalj. s 1. str.)

slednji seji preučil predloge o popolni odpravi zveznega prispevka iz osebnih dohodkov ter nekatere druge ukrepe. Gospodarstvo pa bi morale razbremeniti tudi druge družbenopolitične in interesne skupnosti. Nadalje bo zvezni izvršni svet zvišal spodnjo mejo najnižjih osebnih dohodkov. Revaloriziral je za 6 odstotkov tudi hranilne vloge občanov. Čeprav bo treba spremeniti cene nekaterih proizvodov, pa bo na tisti del politike cen, ki je v pristojnosti federacije, vplival zelo obzirno in restriktivno. »Novi realni tečaj pa bo ugodno vplival na domačo proizvodnjo surovin in drugega blaga, pozitivno bo vplival na plačilno bilanco ter omogočil liberalizacijo ekonomskih odnosov s tujino... Ob razpravi ob predlogu resolucije o gospodarski politiki za leto 1971 v zvezni skupščini bo zvezni izvršni svet v svojem ekspozitu orisal vse nujne elemente in razloge tega sklepa ter drugih ukrepov stabilizacijskega programa skupščini in vsej jugoslovanski javnosti.« Je končal svojo izjavo tovariš Ribičič.

Če se povrnemo k seji zveznega izvršnega sveta, potem je treba omeniti sklep, o ukinitvi nadaljnega polaganja dinarskega depozita pri uvozu blaga. Glede cen je ZIS sklenil, da te s spremembo paritete dinarja še naprej ostanejo pod kontrolo. Orientacija pa bo sprostitve cen, ki se bo uveljavljala pri blagu z sproščenim uvozom. Nadalje ostanejo v prvem četrtletju nespremenjene cene komunalnim storitvam. Na seji so sklenili tudi, da se bo ZIS boril za ohranitev življenjskega standarda in za njegovo rast. In nazadnje kot smo že omenili, se bodo hranilne vloge občanov valorizirale za šest odstotkov.

Ob spremembi paritete dinarja pa se je v soboto sestal tudi svet zveze sindikatov Jugoslavije. Na seji so med drugim sprejeli stališče, da si bo zveza sindikatov še posebej prizadevala za ohranitev sedanje življenjske ravni, zmanjševanje socialnih razlik, ki niso rezultat dela, ter za hitrejšo uresničevanje pogojev, da bi se izboljšala življenjska raven delavcev z nizkimi dohodki in njihovih družin, posebno v industrijskih centrih in panogah, ki so zdaj v hudem položaju. Posebej so poudarili, da je treba zmanjšati prispevke na osebne dohodke, spremeniti višino minimalnega osebnega dohodka in omogočiti širše pogoje, da bi s prizadevanji gospodarstva rastle dohodek. Zavzeli so se tudi, da vse družbenopolitične skupnosti, interesne skupnosti in nekatere delovne organizacije (banke, zavarovalnice itd.) sprejmejo konkretne sklepe o zmanjšanju obveznosti za delovne organizacije v gospodarstvu, posebno še za tiste, ki so v težkem položaju.

Sklep o novem tečaju dinarja pa je v petek podprl tudi izvršni biro predsedstva zveze komunistov Jugoslavije. Opozoril je, da morajo družbenopolitične skupnosti in delovne organizacije hitreje pristopiti k izdelavi lastnih programov za stabilizacijo gospodarskih gibanj. Razen tega je med drugim sklenil, da se mora zveza komunistov zavzeti za zaščito življenjske ravni ljudi z nizkimi osebnimi dohodki in da se čimprej zagotovijo pogoji za nadaljnje izboljševanje življenjske ravni in za gospodarsko razgibanost na bolj zdravih temeljih.

A. Zalar

»CHEMO«

Trgovsko podjetje
s kemično-tehničnim blagom
na veliko in malo

LJUBLJANA

Cenjene potrošnike obveščamo, da bomo s 1. februarjem 1971 ponovno odprli prenovljeno prodajalno na Jesenicah, Kidričeva 21.

Vabimo vas, da si ogledate bogato izbiro:

- barv in lakov
- pralnih in čistilnih sredstev
- oblog za tla in zid
- lepil in drugega kemičnega blaga

Blago bomo prodajali po ugodnih cenah in solidno vas bomo postregli.

Obiščite nas in zadovoljni boste!